Jozef Cíger Hronský

Tölgyecske

és

Bükköcske

JOZEF CÍGER HRONSKÝ

(1896. Zólyom-1960. Luján, Argentína) Tanárként kezdte pályafutását, később a Matica Slovenska (Szlovák Anyácska) szervezet keretein belül, tisztviselőként tevékenykedett Túrócszentmártonban. 1945-ben emigrált és Argentínában telepedett le. Legszórakoztatóbbak azok a kisgyermekeknek szóló meséi, amelyben állathősök játsszák a főszerepet. „A Bátor nyuszi", a „Bátor nyuszi Afrikában", a „Három bölcs kiskecske", „Tölgyecske és Bükköcske". Népmesékből készített gyűjteménye a „Napraforgó" címen látott napvilágot. Az ifjúság számára írt történetei közül a legismertebbek „Az elásott kard", „A budatini Forgács uraságok", és a „Solymász Tamás". Gyermekkoráról több elbeszélésben emlékezik meg, melyek a „Szerencse szekerén" címen jelentek meg.

© Mladé letá 2008.
© Jozef Cíger Hronský
Illusztrációk © Peter Cpin 2008.
Kiadó. Slovenské pedagogické nakladateľstvo –
Mladé letá s.r.o.
Fordította: Papanek László

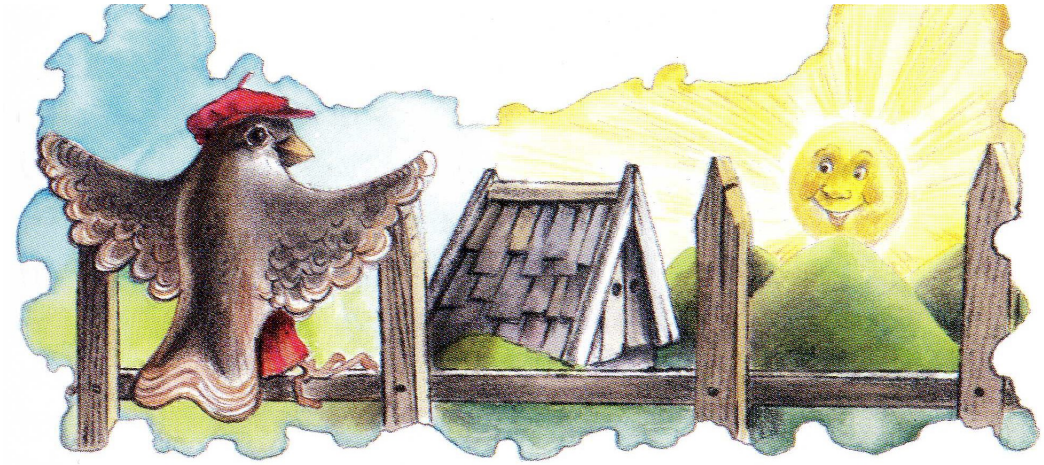

Tölgyecske és Bükköcske, a hűséges testvérek és jó barátok,
Akiknek meg kellett volna halniuk, de túlélték,
Hiszen fakalapot szereztek

Történt, ahogy történt, vagy talán mégsem, de bíz'a mégiscsak megesett, volt tehát a világon egy dombocska, a dombocskán egy karócska, mellette pedig egy vályú. A vályú mögött volt, ami volt, és bizony senki még csak nem is sejti, mi rejtezett mögötte. Csupán a négy fülecskét lehetett ott bizony szemügyre venni, melyek ki-kikandikáltak az etető mögül.

A kerítésen veréb üldögélt, magában tűnődve:

„Csip, csip, csipcsirip, hej de kíváncsi lennék, mi történik a vályú mögött!.."

Választ azonban senki sem adhatott. A világon bátor veréb már akkoriban sem élt és bizony a mi madárkánk sem tartozott a hősök közé. Hirtelen szellő kezdett lengedezni és a közelben álldogáló napraforgók fejecskéi megmozdultak. Mire a sárga virágocskák már bólogattak, verebünk sem fészkelődött tovább, már nem is volt oly kíváncsi, csak, huss, elrepült. Felszállt a kéményre és onnan csipogta az egész világnak:

„Csip csip csipcsirip, bárcsak megtudhatnám, mi is történik a vályú mögött!..."

Akkor egy galamb szállt le a cövekre és turbékolni kezdett.

„A vályú mögött négy fülecske, nyolc lábacska, két farkacska és egy okos papír, oly nagy, mint egy lapát!"

Úgy van, ahogy mondom, a vályú mögött ott üldögélt, Bükköcske és testvére, Tölgyecske, akik az újságot olvasgatták. A galamb odaszólt hozzájuk, elvégre szomszédok voltak.

„Aztán mi újság a világban, malacka barátaim? Felfelé folyik-e már a víz a patakban, és mikorra várhatjuk végre a búzaesőt?

Az egyik malacka a szavak hallatán pislogott egyet, a másik pedig a fejével intett, de a galambbal szóba nem elegyedtek. A testvérkék és egyben barátocskák, csupán maguk között beszélgettek. Az egyik malac egyszer csak megszólalt:

„Hogy, s mint Bükköcske testvér?"

Megvagyok, Tölgyecske testvér!" rikkantotta a másik, és mindketten a vályúba másztak, csülkeikkel a kását megkavarták, és aztán ettek, csak ettek. Majd megint az első kezdett kíváncsiskodni:

„Aztán elég volt e Bükköcske testvér?"

„Még nem igazán Tölgyecske testvér!" felelte a másik, de a kását már nem kavarták, a magot nem válogatták, csak faltak, mígnem az ennivaló elfogyott.

Így ment ez napról napra. Az első hét elmúltával kinőtték a vályút, a második héten már a karót is és mikor a harmadik hét is eltelt, Bükköcske felkiáltott:

„Jaj nekünk, jaj bizony, Tölgyecske testvér, hiszen oly szélesre nőttem, hogy már az ajtón sem férek át és már te sem vagy egy mákszemnyivel kevesebb!"

Hol volt, hol nem volt, lehetséges, hogy manapság is van fakaró a világban, előtte pedig vályú, de voltaképpen semmit sem látni, hiszen ha Tölgyecske és Bükköcske megnőnek, eltakarják az ólat, olyannyira, hogy abból csak egy zsindely látható. A malackák mosolyognak, vidáman beszélgetnek.

„Jó már neked, Bükköcske testvérem?"

„Ilyen prímán ritkán érzem magam, Tölgyecske testvérem."

„Aztán aludjunk, vagy beszélgessünk?"

„Inkább térjünk nyugovóra."

„Miről álmodjunk mégis."

„Én a kukoricáról, te az édes íróról."

„Hát jó éjt, Bükköcske testvér."

„Jó éjt, Tölgyecske testvér."

Csakhogy álmuk rövidnek bizonyult, hiszen rögvest megérkezett a gazda, a feleségével és rögvest beszédbe elegyedtek.

„Bükköcske már kétmázsás, Tölgyecske is nyom vagy százhúsz kilót. Siessünk hát a henteshez, ne késlekedjen, legyen már disznótor, holnap, vagy azután."

„Hallottad Bükköcske, mit mondtak a gazdáék?"

„Bizony, minden szavukat megértettem, meg is rémültem, Bükköcske testvér, a hideg még most is futkos a hátamon!”

Még egy rendes pillanat sem telt el, a háziak máris a mészárossal térnek vissza. Mikor a malackák meglátták a rettenetes embert, a rémülettől bizony Tölgyecske és Bükköcske is megnémult. Azt sem tudták talán, merre van a farkuk, merre van az orruk.

„Reggel forralom a vizet.” mondta a gazdaasszony.

„Én hozom a teknőt.” szólalt meg a gazda.

„Én meg befektetem oda Tölgyecskét és Bükköcskét!” rikkantotta a hentes.

Mindezek hallatán szomorúság telepedett az ólra.

„Gondolkodj Bükköcske, hiszen reggelre elmúlik a világ!”

„Igen Tölgyecske, hiszen már nem egyszer bölcset mondtam és most is eszembe jutott valami.”

„Az életről tűnődtél, vagy a halálról?”

„Az életről.

„No, akkor örömmel meghallgatom.”

Akkor Bükköcske okos szavakkal kezdte meg mondandóját.

„Ha tetszik, ha nem, billegni fogunk. A házikónk kicsiny, könnyedén felborítjuk. Ráadásul dombtetőn van, ha felfordítjuk, és a teteje kerül felülre, kiszabadulhatunk. Ha már egyszer odakint leszünk, az kapjon el, aki csak tud.”

„Okos vagy, Bükköcske testvérem!” mondta Tölgyecske és azonnal a falnak támaszkodott, taszítgatva azt.

Lökte a házat Tölgyecske, tolta Bükköcske és történt, ahogy történt, reggel, mikor a gazdáék eljöttek a hentessel, a dombtetőn csak a karócska álldogált, a karócska mellett a vályú, de az ólnak hűlt helyét lelték, ráadásul Tölgyecskének és Bükköcskének sem volt se híre, se hamva.

„Csoda történt!" kiáltotta a gazdaasszony.

„Csoda bizony!" bólintott a gazda. „Az ól elrepült, a malacok eltűntek és nekünk csak a nyál maradt a torkunkban, hiszen a kolbászok és töpörtyűk köddé váltak!..." A gazdáék mindezek után keserves sírásra fakadtak.

A harmadik völgyben éppen akkor utazott felfelé a csuporkészítő. Fából készített vödröcskéivel színültig tele rakta szekerét, melyekbe majd a finom juhtúrót csomagolja. A szekérderéknyi köcsögöcske tetejére a két legnagyobbat tette, de azok úgy ingtak - bingtak, csoda, hogy le nem estek.

A szekér mögött kicsi szánokon üldögélt Tölgyecske és Bükköcske. Vidáman nevetgéltek, hiszen a szánokat a szekérhez kötötték.

„Mondd csak Bükköcske testvérem, gyalog megyünk, vagy valóban húznak minket?"

„Csak a térdedet nézd, mozog, vagy sem. Ha nem akkor bizony visznek minket."

„Bizony nem, így hát tényleg utazunk."

„No, látod! Ha visznek minket, akkor nem gyalog megyünk! Akit visznek, nos az malacka bizonyosan nem lehet, hiszen őket nem szokták utaztatni. Így nem lehetünk röfikék, tehát csak emberek volnánk."

„Hej, te milyen bölcs vagy, Bükköcske testvér, ha egy kicsit még okosodsz, te leszel a legbölcsebb malacka széles e világban!"

„Leszek, vagy sem, te is igyekezz. Ha ki tudod mondani a karalábé szót, akkor neked kell sem több.

Tölgyecske megköszörülte torkát és rikkantott egyet:

„Karalábé! Karalábé! Torma!

A csuporkészítő, a kiáltás hallatán kimeresztette a szemét. Karalábé volt a becsületes neve és arra gondolt, valaki őt torma névre kereszteli át. Körbe-körbenézelődött, de senkit sem látott, a malackákról pedig sejtelme sem volt.

Mivel a hang a szekér vége felől érkezett, hamarosan rájött a dolog nyitjára. A szekerem mögött bujkálsz, és még ki is csúfolsz, majd adok én neked!"

Csöndben kapaszkodott felfelé a csuprokon, hogy a gúnyolódót elkaphassa. Mihelyt azonban mászni kezdett, két legnagyobb ibrik, amelyik a halom tetején volt, ingani kezdett. Ahogy a mester a rakás

tetejére ért, a két csuprocska megbillent és gurulni kezdett lefelé és az egyik Tölgyecske, a másik Bükköcske fejére esett.

Hej bizony kalapos malackák lettek a hűséges testvérkék! Micsoda ijedtség! A mester nem tud semmit aprócska hőseinkről, de látja a csuprocskákat szaladni, igaz azok nem saját, hanem malaclábakon inalnak. A lovacskáira sújt ostorával, és a világba kiáltja:

„Figyeljetek népek, kísértetek néznek! Két szép csuprom volt, de már nincsen. Elinaltak a szekérről, malaclábaik nőttek és most futnak lefelé az úton. Ha visszatérnek, megkergetnek, én az ijedtségbe belehalok!

Senki nem állt meg a mester mellett. Aki a völgyben volt azidőtájt, és az utat fürkészte, két csuprocskát látott az úton inalni. Ki az, aki ne ijedt volna meg két eleven vödröcskétől? Le is szaladna az útról, és legalábbis egy fa mögé rejtőzne el.

Csak Bükköcske somolyog magában.

„Látod testvérkém, akarjuk, vagy sem, mi is emberek vagyunk, hiszen már kalapot viselünk, mint a népek. Persze ők még inkább emberből vannak, hiszen ha valaki találkozna velünk, inkább kitérne előlünk. Ha mégis köszönne, valami ilyesmit mondana nekünk: „Az Úristen adjon Önöknek jó napot, kedves malacföldi uraságok!”

„Mi tévők legyünk, ha már ilyen pompásan alakult a sorsunk?”

A világot megnézzük, mesterséget tanulunk és ott, ahol a kását főzik, az asztal mögé letelepszünk!”

Az erdészet nehéz mesterség
Bárkitudja néni derék asszonyság,
De a csodálatos ágy valójában rettenetes

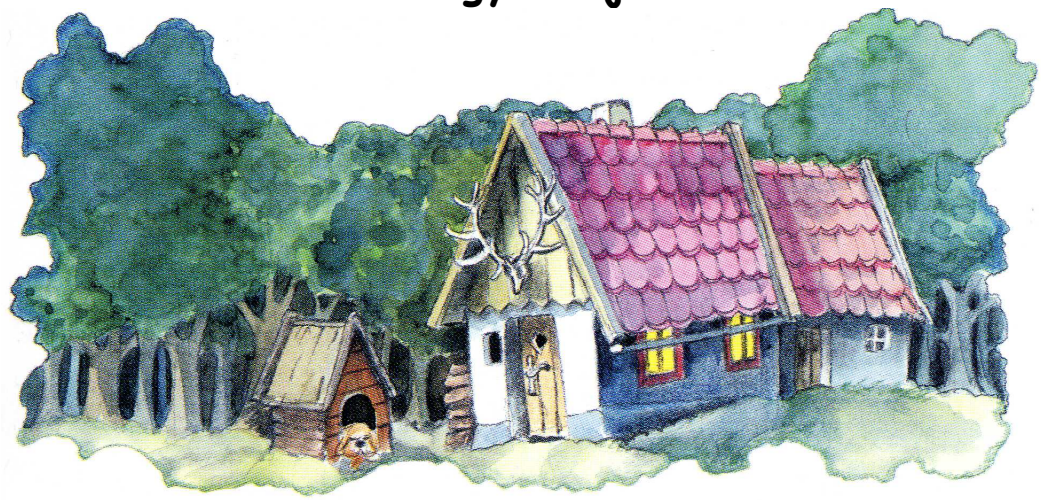

A hegyecskén rengeteg, közepében erdészház, odabent százesztendős erdész keveri a kását. A házikóból már nem jár ki, hisz erejéből nem telik, nyulat nem lő, hiszen nem látja amazt, szeme már réges-régen meggyengült. Mivel kint nem időzik, legalább a kását főzőcskézi. Vénségén tűnődik, meg két fia van eszében, akik most nincsenek otthon, hiszen a vásárba mentek bárányt vásárolni. Régen odavannak, pedig rövidesen besötétedik.

A hegyecskén rengeteg, út vezet át rajta, és amott bandukol fakalapban a két hűséges testvérke, Tölgyecske és Bükköcske.

„Aztán jó irányban bandukolunk, Bükköcske testvér?"

„Úgy bizony! Kásaillatot szimatolok, és ahol kása van, azt valakinek meg is kell ennie."

A beszédet hallva kiszól az öreg erdész a házikóból:

„Jöttök már?"

Tölgyecske és Bükköcske egymásra néznek, tűnődnek, van, ahogy van, de a kérdésre illik válaszolni.

Elrikoltják hát magukat:

„Jövünk már, jövünk!"

„Látom, látom," mondja az öreg erdész, úgy nézem, szép báránykákat vettetek, a hideg nem bánt el veletek. Pillanattal ezelőtt medvét hallottam, amint járt-kelt az erdészház körül. Itt a puska, riasszátok el őkelmét. Kásátokat kirakom az ablakba, hadd hűljön odakint."

Azzal odaadta nekik a puskát, a lőszertartót és a töltényekről sem feledkezett meg. Tölgyecske és Bükköcske azonban inkább levették a

kását az ablakból, hiszen kinek van kedve medvét hajkurászni, mikor ilyen finom ennivalót lehet majszolni?”

Elvonultak a fészer teteje alá, degeszre ették magukat, reggelig pihentek és szunyókáltak és mikor hajnalodni kezdett megkérdezte a testvér a testvért.

„Mondd csak Bükköcske, ismered-e a medvét, vagy sem?”

„Ha látnám, bizonyosan ismerném is.”

„Akkor muszáj megnéznünk őkelmét.”

„Úgy van bizony, nem másként.”

Mentek, keresték, nyuszikát meglelték, és amiként az a vadászok közt szokásos, szigorúan rászóltak a tapsifülesre:

„Mondd csak barátocskám, te volnál a medve, vagy sem!”

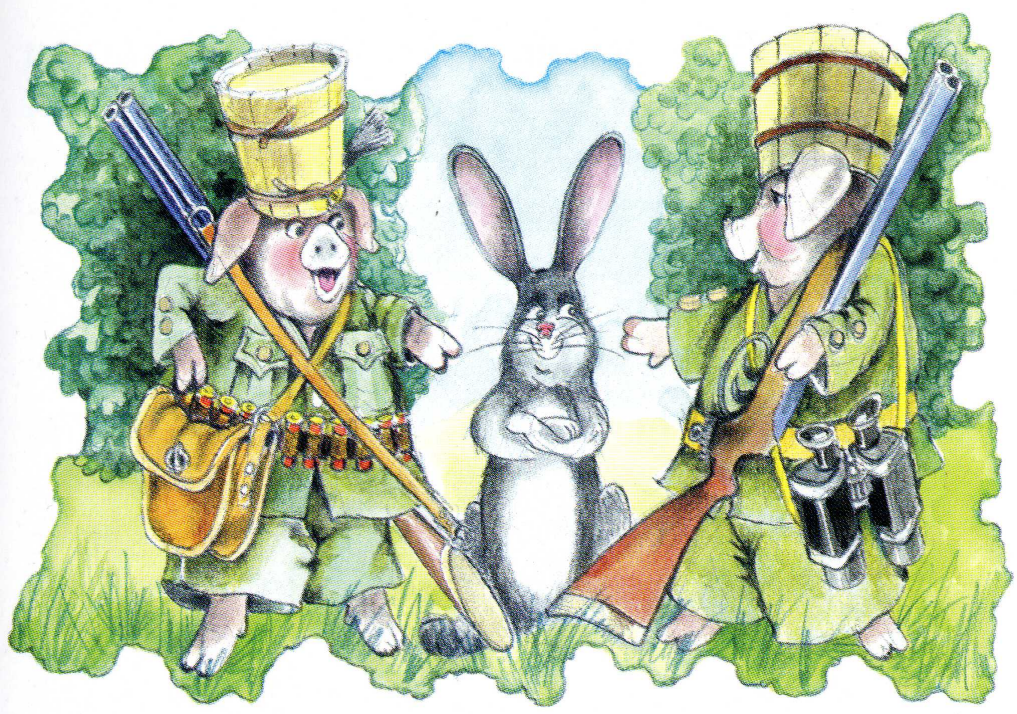

A huncut nyuszi, mosolyog a bajsza alatt, hiszen rájött arra, ilyen tudatlan erdészekkel még nem találkozott.

„Mi más lennék, mint medve!” Hallottam hírét, a bőrömre pályáztok, gondoltam, megnézlek benneteket. Aztán gyorsan húzzátok fel puskátok kakasát, mert nyomban kámforrá válok.”

A tudatlan erdészek, a hegyet nem ismerők, puskájukat vállukon hagyták, a kakast íziben felhúzták, a ravaszt megrántották. A robaj hallatán szemünk előtt elsötétedett a világ, fejük csengett-bongott, valami ismeretlen erő a földhöz vágta őket. A hegy felmorajlott, a malacok kalapocskái messze-messze szálltak.

Bucka mögül, fatörzsön túl hahotázik a nyuszi, csoda, hogy szét nem pukkan őkelme, a nevetéstől.

„Élsz még Bükköcske testvér?"

„Élek, Tölgyecske testvérem, de a zúgás ki nem áll a fejemből. Halálom napjáig biztosan süket leszek jobbfülemre."

„Hej, inkább örülj, hogy belevaló erdészek vagyunk, hisz úgy eltaláltuk a medvét, még egy szőrszál sem maradt utána!"

Bükköcske körbeles, a mackót nem látja, testvére szavait így elhiszi, feltápászkodik hát a földről és vidámsággal telik meg kicsi szíve.

Mennek, mendegélnek, rövidesen azonban valami nagy hajladozást látnak szemük előtt.

„Bármi légy is, megállj, ha kedves az életed! Mondd, te medve vagy, netán valami más!"

„Ó, erdész uraim, jó szomszédok, miként lehetnék én mackó, hiszen a szomszédban lakom, Bárkitudja néni az én becsületes nevem. Éppen rőzséért indultam."

Bükköcske és Tölgyecske, a hűséges testvérek, zord erdészek, szigorúan erdészkedésbe kezdtek.

„Néni itt, néni ott, a hegy voltaképpen a miénk."

„Hiszen tudom én azt, és ingyen semmit sem akarok. Ha eljöttök velem, vendégül látlak benneteket, hiszen közel a házikóm."

A testvérkék gondolkodóba estek, járnak-e az erdészek vendégségbe, de mivel kitalálni nem tudták, elindultak hát Bárkitudja nénivel. Kétségtelen, jobb vendégségbe menni, mint sem.

Bárkitudja néni terített asztallal fogadta őket. A malackák még a tányért is fényesre nyalták, a fazékba is belestek és mire minden elfogyott, úgy ellustultak, hogy erdészkedni sem maradt kedvük.

„Hej, Tölgyecske testvérem, álmosság szállt reám!"

„Úgy bizony Bükköcske testvér, jó lenne a vendégség után kicsiny pihenés!"

Hallotta ám mindezt Bárkitudja néni, nem várakozott tovább, megvetette hát az ágyat, felrázta a dunyhát, szétrakta a párnácskákat.

„Pihenjenek egyet erdész uraságok, ha már így elálmosodtak."

Amazok nem sokáig kérették magukat, csak még megegyeztek, idegen házban nem illik levetkőzni, ezért csak a puskát tették le, a táskát magukon hagyták és lefeküdtek az ágyikóba.

Bárkitudja néni betakarta őket, ameddig csak a dunyha engedte, de az végül elegendőnek bizonyult. Csupán Bükköcskének lógott ki kicsit a csülköcskéje, de észre sem vette. Szemük lecsukódott, elszenderedtek. A

néni az ágyikóra néz, lábujjhegyen lépked, még a függönyt is leereszti, hogy a napocska se zavarja meg vendégeit.

Kimegy végül az ajtó elé és Legényt, azaz a kutyát hívja.

„Kicsi Legénykém, okos kutyusom, most jól viselkedj, csöndben légy, a házikóban drága vendégeim alszanak. Vánkos alatt vannak, édesen szunnyadnak, ha zajt csapnál, az álom elrepülne szemükből."

Legény bólintott a fejével, megértette, és még ugatás sem hagyta el a száját, de akkor a házikóban a dunyha megmozdult, mintha valami nem lenne a vendégek ínyére.

„Bükköcske testvérem, alszol már?"

„Dehogy alszom, Tölgyecske testvér."

„Aztán miért nem alszol?"

„Hiszen nem jön álom a szememre."

„Mindjárt megmondom az okát. Azért nem alszunk, mert még nem tudunk úgy szundikálni, mint az emberek."

„Ez bizony igaz, nagyon is az!"

„A legjobb lenne, mostantól az ágy alatt aluszkálni."

„Igazságod vagyon, nem is kicsi!"

„Hát ha így, van, nosza menjünk."

Ha hiszik, ha nem, valóban így esett, a hűséges testvérkék, Tölgyecske és Bükköcske kibújtak a dunyha alól, kimásztak az ágyikóból, bevackolták magukat alája, és békésen somolyogtak.

„Bizony jobb itt nekünk!"

„Úgy bizony, úgy bizony."

„Bizony a malacok sem buta teremtmények."

„Okos vagy, a legokosabb."

Ha az embereknek annyi eszük lenne, mint nekünk malacoknak, ők is az ágyikó alatt aludnának."

Bükköcske még valamit meg akart kérdezni, de Tölgyecske már nem tudott felelni, csak békésen elszunnyadt. Bükköcskének sem kellett több, leeresztette hát szempilláit, becsukta fülecskéit és mindketten úgy aludtak, mint a legyecske a tejfölben.

Közben Bárkitudja néni petróleumért szaladt ki, legyen mivel világítania, hiszen már esteledett. Mikor visszatért, látja ám az üres ágyat, ezért azt hitte, drága vendégei eltávoztak.

„Milyen vagyok, ilyen vagyok, legalább megvárhattak volna, megköszönni a vendéglátást és istenhozzádot mondani, hiszen máskor is meghívtam volna őket…"

Bárkitudja néni ezek után bólintott egyet, megvacsorázott és lefeküdt, mégpedig ugyanabba az ágyba, amely alatt vendégei szenderegtek.

Éjfélkor a macska, egeret látván, kiugrott a tűzhely alól, elkezdte hát kergetni keresztül-kasul amazt. Beszaladt az ágy alá, hiszen a malackákról semmit sem tudott.

Felriadt Bükköcske, felrezzent Tölgyecske, mindketten felijedtek. Azt sem tudták hirtelen kik ők, hol vannak, felugrottak hát, megemelték az ágyat. Abban Bárkitudja néni édesen szendergett, de már nem alszik, felriadt szegényke. A néni megijed és érzi, hogy ágya megmozdul, emelkedik, a nagy félelmében sikít, ahogy csak a torkán kifér.

A néni visít, a malacok röfögnek és az ággyal a hátukon, kifelé görögnek. A macska prüszköl, a Betyár ugat, és ha valami csoda nem történik, a házikó szanaszéjjel szakad.

Szerencse a szerencsétlenségben! Bárkitudja néni felugrott az ágyából, az ajtóhoz szaladt, majd azt kitárva, a világba elinalt. Futott a néni, szaladt Tölgyecske testvér, Bükköcske testvér, utánuk a macska, a Betyár, de még azt sem tudjuk, inalt-e utánuk a házikó, vagy sem, hisz senki sem merészelte megnézni, gördül-e a ház, vagy talán mégsem.

A szabászat jó mesterség,
A villamos a legjobb dolog,
A kertben Tölgyecske és Bükköcske a paradicsomban érzi magát,
Persze, ha nem lenne rendőr a világban

Repül Bükköcske, repül Tölgyecske, szaladnak mindketten, vagy talán pusztán sietnek, vagy ha mégsem, de testecskéjük csak úgy remeg hozzá.

„Levegőt sem kapok," mondja Bükköcske testvér.

„A lábamat sem érzem," suttogja Tölgyecske testvér, „azt sem tudom nem a ballábam-e a jobb és a jobb nem a bal-e."

Minő csoda! Hetvenhét völgyön és hetvenhat patakon átgázoltak, estétől meg nem álltak és bizony, rögvest világosodik. Azt sem tudják, hol vannak, kifélék, mifélék, csak pihenni vágynak, táskájukkal bizony betakaróznak, és már alszanak is. Aludnának is már, hiszen estétől ezt kívánják, de a tejárus arrafelé megy és felriasztja kis barátainkat.

Így hát felugranak, táskájukat megigazítják, szemecskéjüket törölgetik, és nagyon csodálkoznak, merre is jutottak el a sötétségben. Körülöttük emeletes házak, annyi ablakkal, mint ahány nap van csak az évben.

„Hol vagyunk, mi vagyunk, Bükköcske testvérem?"

„Hiszen láthatod, nagyvárosban vagyunk, elvégre semerre nincs fűzfavesszős kerítés."

„Miként viselkedjünk?"

„Mások hogyan teszik?"

Körbekémlelnek, és az udvaron táblára lesznek figyelmesek:

Nadrágossy Tóbiás
Szabómester
Két tanulóinast felveszek

„Hej, itt van valami nekünk is!" rikkantotta rögvest Tölgyecske és örömében felugrott.

„Talán nadrágvarrást is tanulhatunk?" kiáltotta Bükköcske.

„Elvégre a szabóság a legegyszerűbb mesterség. Egy nap alatt segéd leszel, másnap már munkatárs, és a harmadik napon az emberek mester úrnak szólítanak.

„Ha így van, az lenne a legjobb, ha két nap után mesterek lehetnénk" örvendezett Bükköcske.

Beléptek hát a műhelybe és megkérdezték a szabó uraságot, valóban két napot kell-e várakozni, Nadrágossy úr rögtön válaszolt nekik. A tanulóidő nélkül senki sem lehet mester.

Így hát barátaink segédek lettek. Bükköcske el is pityeredett, amíg megszokta a gyűszűt csülköcskéjén, és Tölgyecskének is potyogtak a könnyei, mikor a vasalóval megégette magát.

„Ej, Bükköcske testvérem, nehéz mesterség a szabóság, halálomig sem sajátítom el, nemhogy három nap alatt."

Volt bizony, ahogy az volt, de szerdáig egyformán megtanult Tölgyecske a masina mögött ülni, Bükköcske pedig mértéket venni a kövérről is, a soványról is. De mikor a népek pénteken eljöttek ruháikért, bizony baj kerekedett.

A kövér kabátját rövidre szabták, még a fél háta sem férne bele, a sovány nadrágja pedig oly rövidre és kicsire sikeredett, hogy még a térdet sem takarta el. Az emberek szörnyen megharagudtak. Nadrágossy mester úr elkiáltotta magát:

„Hát így, barátocskáim? Ezt tanultátok? Drága szöveteimet teszitek tönkre? A népeket ellenem hergelitek!"...

Amire malackáink még álmukban nem gondolnak, mesterük jobb kezével Bükköcske fülét, ballal pedig Tölgyecskéét ragadja meg. Húzza, rángatja, csak úgy szikráznak azok szemecskéi.

„Jaj nekem, jaj a fülem már odébb van!" kiáltja Tölgyecske, és Bükköcske testvér is felvisítana, de a fájdalomtól még szólni sem tud.

Ilyen tanítás állítólag jó a diákoknak, így hát a hűséges testvérkék, Tölgyecske és Bükköcske ezután már nagyon odafigyeltek, tanultak bizony tovább, minden gond nélkül, csak megráncigált fülecskéjük nőtt meg kicsinykét. Így, mikor bólogattak, fülecskéjük a földet söpörte.

Péntek után tényleg szombat jön, mikor vége a dolgos munkanapnak, így addigra Tölgyecske és Bükköcske duzzadt fülecskéje is rendbe jött. Vasárnap reggelre pompás frakkot varrtak maguknak és mire a napocska felkelt, megmosakodtak, felöltöztek, parádéztak, nyakkendőt is kötöttek. Fejükre cilindert húztak, sőt Bükköcske szemüveget is tett orrocskájára. Így minden bizonnyal bölcsebbnek tűnt fizimiskája.

„Jó napot Bükköcske uraság!”

„Jó napot Tölgyecske uraság!”

Így szóltak egymáshoz, hajlongtak is hozzá, elvégre csak meg kell tanulni, miként viselkedjenek az emberek között. Mikor mindezt elsajátították, elindultak. Egy szempillantás múlva már az utcán baktattak.

Könnyű annak, aki már sétált ilyen helyeken, de hűséges barátaink, Tölgyecske és Bükköcske ilyen csodát még nem láttak. Nini, amott házikó szalad az utcán, csak úgy magától lohol! Emberek utaznak rajta, egyesek bemennek, mások kifelé jönnek. A testvérkék azt sem tudják, mi

fán terem a villamos. Felszállnak mindketten, utaznak hát ebben a csodálatos kerekes házban, amelyiknek elől is, hátul is pompás csengettyűje van. Malackáink üldögélnek benne, pompásan érzik magukat, mikor valami fiú lép hozzájuk, lyukasztóval a kezében és a jegyeket kéri. A testvérek egymásra néznek, majd népeket fürkésznek, az izgalomból már elegük van. Bükköcske nézi, nézi, jegy itt, jegy ott, az emberek valamiféle papírdarabkát szorongatnak a kezükben. Gyorsan feltalálja magát, régi újságpapírt vesz elő a zsebéből, letép belőle darabkát testvérének, majd magának és már örülnek is az utazásnak.
A malackák jegye a kalauzt felbosszantja és vége mindennek! Azt sem tudják, miképpen, de máris a villamosból odakint találják magukat, és ha hiszik, ha nem, cilinderüket a gonosz ember elveszi. Hajadonfőtt álldogálnak az utcán.

Szomorúan lépkednek malackáink, mikor plakát ötlik szemükbe. Nézik, nézik a hatalmas papírt, röfikék rajta, meg hatalmas betűkkel ráírva:

Jöjjenek ma a cirkuszba!
Létrán mászó malacokat láthatnak!

„Mi az, mi az?" kíváncsiskodik Tölgyecske testvér.

„Rossz, igen rossz, testvér!" szomorodik el rögvest Bükköcske. Jaj nekünk, gyorsan végünk lesz. Ha a cirkuszba mennénk, a létrán kellene sétálgatnunk, fel, s alá. Ez áll a papíroson!"

Még levegőt is alig vettek, gyorsan odébb is siettek, de közben a lábuk elé nem figyeltek. Hogy könnyebben szaladhassanak, kifűzték cipőjüket, és mikorra a térre elértek, Bükköcskének már csak fél pár lábbelije volt, Tölgyecskének még annyi sem, hiszen mindkettőt elvesztette. A malackák keserves sírásra fakadtak, de ahogy körbenéztek, olyan csodát láttak, amely még a szaladó háznál is káprázatosabbnak bizonyult. Olyan épületecskét, amely a muzsikának megfelelően táncolt és forgott.

„No, Bükköcske testvérem, bizony jó, hogy erre tévedtünk, hiszen ilyet még a malacok fenséges királya sem láthatott. Menjünk, kérdezzük csak meg, miképpen hívják ezt a varázslatot."

Tölgyecske és Bükköcske, kíváncsiságának engedve, megismerkedett a pörgő forgó csodával, melyet a népek körhintának neveztek. A szerkezet éppen akkor állt meg és a gazdája az embereket kezdte szólítgatni:

„Hölgyeim és uraim, tessék helyet foglalni!

„Mit gondolsz Bükköcske testvérem, urak volnánk, vagy sem?"

„Persze hogy azok!”

„Ha urak vagyunk, hiszen így neveznek minket, hát foglaljunk helyet amott!” Mit gondolsz, tetszik majd nekünk a körhintában?”

„Bizonyosan nagyon!”

„Aztán lóra üljünk, vagy kocsira?”

„Inkább pacizzunk.”

Miközben így beszélgettek, a körhinta lassan mozgásba lendült, ezért aztán sietniük kellett. E miatt Tölgyecske nadrágja elszakadt, Bükköcske meg ingujját veszítette el. Ki az, akit azonban ez zavar ilyenkor? Malackáinknak nem tűnt fel, a lovacskára felpattantak és teli szájjal somolyogtak.

Az emberek, látva őket, csoda, hogy a nevetéstől le nem estek, a távolabb állók meg tolongtak, hogy ők is mosolyoghassanak. A körhintás örült a sokaságnak, nem is kért egyetlen krajcárt a testvérkéktől, sőt azt mondta, máskor is szívesen látja őket.

Tölgyecske és Bükköcske utaztak egyet, aztán még egyet, de a harmadiknál már csak úgy szédült fejecskéjük.

„Ugorjunk ki, Bükköcske testvér, a világ csak úgy forog velem!”

„Ugorjunk Tölgyecske, nekem is inog a földkerekség a szemem előtt.”

Kiszökkentek hát. A gyerekek megijedtek, a malackák több embert fellöktek, két biciklist elsodortak, autókat megállítottak, de a szemük előtt még mindig forgott a világ.

„Rossz nekünk, Bükköcske testvér!”

„Nem úgy van az, Tölgyecske testvérem!” Állj meg, nézz körbe, mindjárt nem fogsz szédülni!”

Nézelődnek, megállnak, gyönyörűséges kertet, parkot látnak. Tele minden pompás virággal, fákkal.

Ó, Bükköcske testvér, ide kellett volna legelőször jönnünk! Kár az emberek szórakozását majmolnunk, hisz attól csak a fejünk szédül. Jobb a malackáknak a kertecskében a földet turkálni.”

„Úgy bizony, sokkal jobb! Jó lenne megpróbálni, nem felejtettük-e a szabóságban ezt a tudományt.

Barátaink négy lábra ereszkedtek, és versenybe kezdtek, pont azon a helyen, ahol a park legszebb virágai nyíltak. Szempillantás alatt mindet kiforgatták.

„Ó, hisz mi ügyesek vagyunk, Bükköcske testvér!”

„Úgy bizony Tölgyecske testvérem! Még az embereknél is derekabbak, ugyanis ők nem tudják az orrukat ilyenre használni.”

Akkor azonban zord hang dördült meg felettük, de oly mogorva, hogy a malackák minden öröme rögvest odalett. Lelkük megremegett, félelmükben még a fejüket sem merték felemelni.

„Less csak felfelé Bükköcske testvérem, mi történik felettünk?”

„Nem szükséges Tölgyecske testvér, így is látom a rettenetes embert, a szigorú rendőrt a fejünk felett álldogálni.

A derék poszt nem várja, hogy megbámulják, kiált, rikkant, a malacok fülét rángatja, háromszáz forintot kér tőlük a károkért. Hogy honnan szednek ennyi pénzt össze? Kis hőseink még a garasról sem hallottak, ekkora összeget még a világ összes szabóinas sem láthatott.

Ezen a rendőr azonban könnyen segíthet. Hiába sírdogál Bükköcske testvér és jajgat Tölgyecske testvér, a szigorú ember húzza, vonja őket, pillanatra sem engedi el a malackákat, és egyenesen a börtönbe kíséri hőseinket.

„Vége már a szabadságnak!” sóhajt Tölgyecske.

„Nincsen többet szabóság!” morfondírozik Bükköcske testvér.

Akkor azonban megdördült a börtön vaskapuja, a kulcs megcsikordult és Nadrágossy úr az ítélet napjáig várhatja tanoncait. Arról azonban a szabómester még csak nem is álmodott, hogy mindez pont az ő segédeivel esik meg.

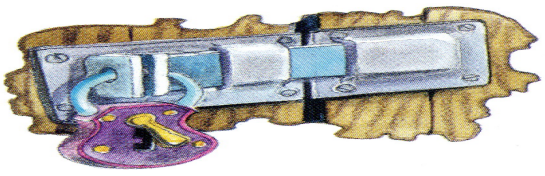

A börtön vidám kísértete,
A világ legvidámabb esküvője,
Melyen a hűséges testvérek játszottak, szórakoztak
Pénzt is próbáltak keresni,
De nem kaptak semmit, mert a kémény ledőlt

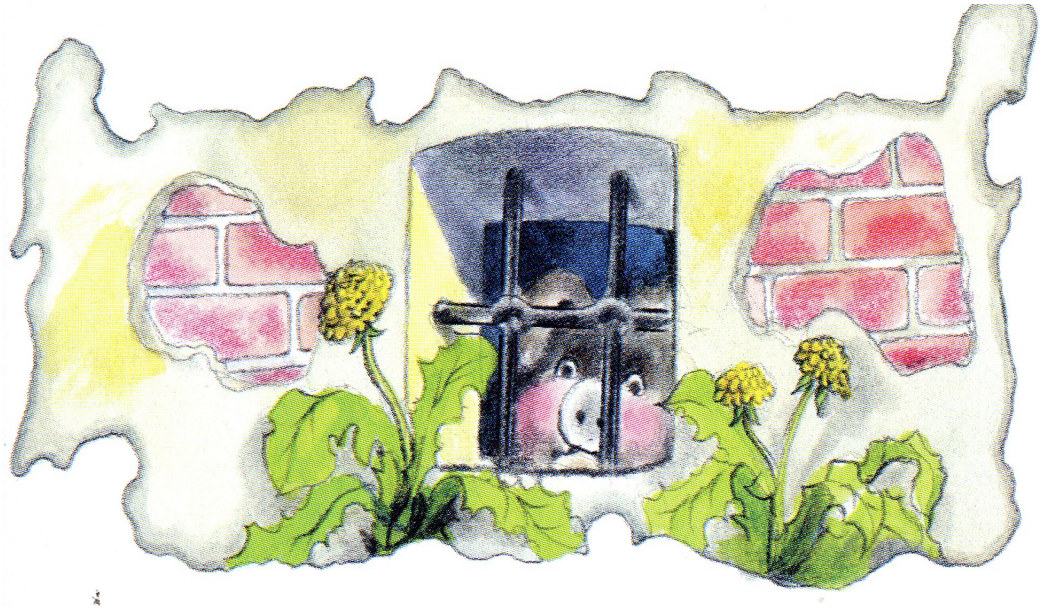

Bizony a sötétség bár mindenhol egyforma, de a legsötétebb igazándiból mégiscsak a börtönben van. A tömlöcben még nappal sincsen világos, hiszen amott csak picinyke, talán még a tenyérnél is kisebb az ablakocska, és azon még rácsok is vannak. A rémes ablakon túl szomorkodik Bükköcske, könnyeivel küszködik, és ebben a foglalatosságban segít neki Tölgyecske, aki úgy sírdogál, ahogy csak tud.

„Hej, testvérkém, én kicsi testvérem, itt őszülünk meg, a napocskát többé nem látjuk, meghalunk, és még a temetésünkre sem harangoznak majd."

Tölgyecske így sóhajtott:

„Kicsi testvérem én csak annyit mondhatok, bár ez igen kevés, bizony jobb a malackák élete, mint az embereké."

„Úgy van, úgy van."

Közelről, tényleg közelről valami suhogást hallottak, malackáink erre úgy megrémültek, szemüket kimeresztették, és csodálkozva lesték a feléjük közeledő meztelen emberi lábat. Bizony még levegőt sem vettek, hangot ki nem adtak, szájacskájukra lakatot is raktak. Mikor kissé felocsúdtak, a malackák suttogva kezdtek faggatózni.

„Ki vagy, mi vagy, élő lennél, vagy halott? Félnünk kell tőled, vagy tovább siránkozhatunk?”...

A kísértet egy szót sem szólt. Újra suhogott egyet és mikor a testvérkék még jobban kimeresztették szemecskéiket, látnak ám még egy lábat. Mire megint kővé dermedtek és akkor meg egy szempárra lesznek figyelmesek.

„Ki vagy, mi vagy, legalább arra felelj, egyszerre falsz fel minket, vagy kicsiny darabokban?

Na erre aztán csak megszólal a szörnyű ismeretlen:

„Meg nem eszlek, fel sem fallak benneteket, inkább oly szépen játszom, amitől rögtön felpattantok, hiszen én Feri vagyok, a cigány, a leghíresebb muzsikus és a legjobb barátotok.”

Ha hiszitek, ha nem, Tölgyecske és Bükköcske hosszan meresztették szemüket, míg észre nem vették a muzsikust, aki egyáltalán nem bizonyult kísértetnek, és aki egyszerre bizonyosan nem fal fel vagy hét embert. Mire alaposan szemügyre vették őkelmét, az örömtől csodálkozva elmosolyodtak.

„Örülök jelenléteteknek,” mondja a zenész. Így legalább van kinek játszanom. Nekünk muzsikusoknak a túlvilágon is jó lesz, ha odaát is talpalávalót játszhatunk.

Mindjárt bele is kezdett. Két napot muzsikált, míg a harmadik napon Bükköcske sem bírta szó nélkül:

„Idehallgass, Tölgyecske testvér, mondok én neked valamit. Elfogtak minket, be is csuktak, halálunkig siránkozhatnánk, de nem volna jobb, ha inkább kitanulnánk a zenész mesterséget?”

„Ej Bükköcske testvérem, sok okosság szorult a fejecskédbe és a beszéded még ennél is bölcsebb. Már csak azt nem tudom, miként fogunk csülkeinkkel húrokat pengetni?”

„Miért ne tudnánk! A szabóság nehezebb mesterség, és mi azt pillanat alatt elsajátítottuk, így hát a muzsikálás sem okozhat nehézséget.

Játszottak egy napot, majd még egyet, a harmadik napon a cigánymester így szólt hozzájuk:

„Testvérkéim, ilyen zenészeket a világ még nem látott. Ha az emberek meghallgatnak benneteket, ilyen muzsikától még a púposak is talpra ugranak.”

Játszottak egy napot, még egyet, a farsangig leülték a büntetést, és mikor a jeles napon elkezdődött a vidámság, a testvérek csak úgy siettek kifelé a zárka kapuján.

Feri cigány hegedűjét szorongatta, Bükköcske a cimbalmot cipelte, Tölgyecske pedig a nagybőgővel a hátán bandukolt.

„Aztán merre menjünk Bükköcske testvér?”

„Mindig arra az oldalra, ahol a szél nem ér.”

„Hol állunk meg elsőként?”

„Bizony csak ott, ahol az emberek jókedvűek lesznek és csak egy személy fog sírni.”

Mentek, mendegéltek, itt megálltak, ott időztek, egy házban kíváncsiskodtak, érdeklődtek a másodikban, mosolyognak-e az ottaniak, és van-e köztük olyan, akik az egereket itatja. Az első helyen úgy mondták nekik, itt nincsenek jókedvű emberek, másutt voltak jókedvűek is, szomorúak is, a harmadik háznál meg mindenki zokogott, hiszen ott éppen temetés zajlott.

Jártak-keltek, erre is, arra is, mígnem elvetődtek egy házba, ahol minden úgy volt, ahogy azt ők óhajtották. A gazda rögvest meginvitálta őket:

„Isten hozta önöket, a legjobbkor jöttek, hiszen mind itt vagyunk, örvendezünk egyként, csak leányom sirat, de ő sem igaziból. Férjhez megy, és rögvest indulunk az esküvőre.

A zenészek rögtön muzsikálni kezdtek, és erre még a kisírt szemű menyasszony is elnevette magát. A húrok ugyan hamarosan elszakadtak, de ők abba nem hagyták, és három nap, meg három éjjel nótáztak.

„Mesterek volnánk ugye?” rikkantotta Bükköcske.

„Bizony azok, nem is kétség!” felelte Tölgyecske. A nagybőgőm is úgy belejött a muzsikába, hogy fognom sem kell, a vonó magától ugrándozik rajta.

„Ezt a zenét jól megfizetik ám!”

„Ej bizony, jól! Nagy a bőgő tokja, sok pénz belefér még.”

„Aztán mit veszünk az árából?”

„Lesz egy szép házikónk.”

„Mi lesz a házikónkban?”

„A házikó közepén pocsolya, abban fogunk lustálkodni.”

Ahogy így beszélgettek, hogy nem tudták visszatartani magukat és hopp, beugrottak a táncolók közé.

Bükköcske a cimbalommal a kezében egyszercsak megrázkódik, Tölgyecske perselyestül remeg, hamarosan a házikó is megmozdul. Moccan egy kicsit, majd egy nagyobbat, mígnem az ifjú menyecske elkiáltja magát.

„Figyeljetek emberek, reng a házunk, rádől a kobakunkra!”

Abbamarad a tánc, véget ér a muzsika, megrettennek a vendégek. Megijed Bükköcske, és Tölgyecske sem tudja, mit tegyen rémületében. Elszalad a menyecske, kifut az ajtón, utána a férje, majd az idősebbek, tolakodnak a barátok. Elinalnának a testvérkék, Tölgyecske és Bükköcske, hiszen a padlás csak úgy recseg-ropog, hej de csak egy kijárat van.

„Jaj nekünk testvér!” rikkantja Tölgyecske.

„Miféle baj?” feleli Bükköcske. „Hiszen látod az ablakot.”

Még be sem fejezte, máris mindketten az ablaknál voltak. Bükköcske nagy zajjal húzza, vonja a cimbalmot, még a népek is megriadnak. Tölgyecske a nagybőgővel szenved, hiszen benne van megtakarított pénzük, aztán végül csak kimászik az ablakon.

Valami megcsendül.

„Figyelj csak testvérkém!”

„Mi a baj?”

„Lyukas a bőgő tokja, minden pénz kiszóródik belőle.”

Minden hiába. A falak lassan összedőltek, a padlás nagy robajjal leszakadt, és ha akarták, ha nem, de mégsem tudták vagyonkájukat összeszedegetni, hiszen a kémény majd ráesett a buksijukra. A malackák szomorúan távoztak, vissza sem néztek.

„Bükköcske testvér, házikót már nem veszünk!...Soha nem jutunk el ilyen pompás lagziba, ahol ennyi pénzt kaphatnánk, pedig életem végéig muzsikáltam volna.”

„Így van ez, Tölgyecske testvérem! Bizony nem lesz házikónk, de még nagyobb baj, hogy pocsolya sem lesz benne.”

Emígy szomorkodtak és az égbolt is sírva fakadt felettük, hiszen besötétedett, a felhők megnyíltak, és hullni kezdett a hó.

„Legalább szállásunk lenne!”…

„Ej, volt szállásunk, már nincsen, és bizony csak az álmaimban van.” mondja Tölgyecske.

„Ha legalább a cimbalom alá bújhatnék.” morfondírozik Bükköcske.

„A nagybőgőmnek elveszett a teteje, így belebújok, és úgy érzem, mintha az ágyikóban fekhetnék.” szól Tölgyecske testvér.

Úgy is tett, amint mondta, meg is állt, a tokot le is dobta, bele is vackolódott. Ha valaki kereste volna Tölgyecskét és Bükköcskét a két hűséges testvérkét, bizony nem lelte volna meg őket. Egyikük a cimbalom alatt szundikál, másikuk a bőgőtokban álmodik.

Aki nem hiszi, járjon utána.

Úton a kéményből,
Úton a tetőről,
Miképpen lett a fehér testvérkéből fekete

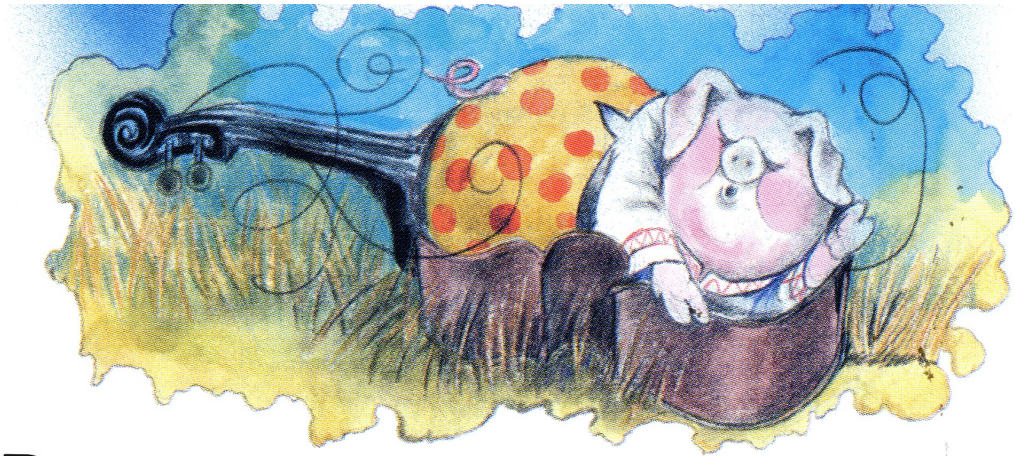

Szendergett a csillagocska, egész nap szunyókált, de egyszer csak beesteledett, és huss, a holdacska a sugaraival megcsiklandozta a hétalvó orrocskáját, teli szájjal nevetve hozzá.

„Csillagom, testvérem, kelj fel, eljött a te időd!”

Felugrott, szemecskéjét dörzsölgette, és egy kicsit hunyorgott a föld felé, majd egyszerre elkacagta magát.

Hi-hi-hi! Aztán világíts csak rendesen, holdacska szomszédom, hogy jól láthassam a nagybőgőben aluszkáló Tölgyecskét, a cimbalom alatt szundikáló Bükköcskét.”

A holdacska szomszéd több fényt bocsátott ki és együtt nevetgéltek. Mosolyogtak, kacagtak is hozzá, a csodálatos muzsikusokra kukucskáltak. Kacajukhoz a többi csillag is csatlakozott és jókedvük felriasztotta Fagyapót, aki a hideg szeleket bocsátja a földre, és a havat szórja. Felébredt, megharagudott, amiért megzavarták álmát, elővette hát hóval teli zsákját és elkezdte kiszórni a fehér pihéket. Ne lásson sem a holdacska, sem a csillagok az orruknál tovább, gondolta magában. A hó csak hullott, a testvérekre hullott, és mikor azok legszebb álmukba merültek, addigra már jótékony takaró borult föléjük. Sem az orruk, sem a mancsuk nem látszott ki a fehér dunyhából. Szundikáltak, aluszkáltak, míg egyszer csak lassan a világosság kezd úrrá lenni a sötétségen. A derék kéményseprő ez alatt házról házra járt, faluból, faluba, ismerte hát az utakat, így ezt az ittenit is. A mester lábai alá nem nézett, csak lépett, csak lépett, gázol a hóban, mígnem a talpa szörnyen odakoppan. Mintha csak a föld mozdulna, szét sem nézhet, levegőt sem vehet, lábai megcsúsznak, hó alá bebújnak.

Micsoda szörnyűség! Jobb lábát kihúzza, megmozdul a hangszer, benne malacfejjel. Megriad a mester, mereszti a szemét, kerekíti nagyon, segítség rögvest kellene most bizony. Talpra ugrik, elfutna, de nem jut messze. A bőgő elszakadt húrja a bokáját húzza, hiába is rántja, Tölgyecske és Bükköcske a másik végén fogságba esnek.

„Jaj nekem, jaj nekem, végem érzem! Az ördögök rámtörtek, söprűjükre kötöztek, a világból kivisznek! Ki fogja a kéményeket tisztítani?" kiáltotta a kéményseprő, és rémülten húzta maga után a pokol fiait.

„Állj már meg, derék mester, legalább egy szóra!" kiáltották a testvérkék.

„Ki állna meg, ha az életéről van szó?"

„Hej, mester, ki fenyegetne téged? Állj csak meg, kicsit beszélgessünk, és lelked is megnyugszik. Hiszen mi jó emberek volnánk, a hűséges testvérkék, Tölgyecske és Bükköcske."

Soha nem hallottam még rólatok!" kiáltotta a kéményseprő, de megállt, hiszen a kísértetek emberi hangot szóltak hozzá, gondolkodóba is esett hát, hiszen emberként bánhat velük.

„Miért félsz tőlünk, hiszen ugyanolyan mesterséget űzünk, mint te."

„Miképpen lehetséges ez?"

„Ha hiszed, ha nem, mindez színigaz," erősködött Tölgyecske.

„Ej, ne mondd már, hiszen nem látott még a világ nagybőgős kéményseprőt!"

„Errefelé valóban nincsenek, de mi messze földről jöttünk és arrafelé másként tisztítják a kormot. Nálunk a kéményseprő megáll a kémény alatt, a cimbalmon játszik és a füst táncba kezd odafent. Táncol, táncol, a kormot felkapja, és a világgá viszi. A kéményseprő pedig fehér marad, mint a liszt.

„Ej, amarra lehet aztán jó világ! Nálunk rosszabb minden, hisz be kell másznunk a kéménybe, csak így végezhetjük el a munkát," okította őket a mester.

„Mesélj már egy keveset, hiszen gyorsan megtanuljuk az itteni kéményseprőséget," győzködte őt Bükköcske.

A mester örült a segítségnek. Rámosolygott a malackákra, kezet is fogtak, barátságot fogadtak. Egy szempillantás múlva már vígan útra keltek és csak a legközelebbi házikónál álltak meg.

„Testvérkék, barátaim, megtanuljátok az itteni tudományt, és eztán a falu kéményeit mind meggyógyítjuk," közölte velük a kéményseprő.

„Taníts csak minket, bajunk nem lesz," válaszolta Tölgyecske. Idegenek vagyunk, ezért a kéményt kell először megmutatnod."

„Talán nem látjátok, hisz ott kukucskál ki a tetőből."

„Igen, igen, az a magas lenne odafent?"visították a malackák.

„A közönséges embereknek valóban az, de nem nekünk kéményseprőknek!" rikkantotta a mester, büszkeséggel a hangjában.

A testvérkék elszégyellték magukat, vissza azonban nem fordulhattak, ha akartak, ha nem, menniük kellett, hiszen a mester taszigálta őket a padlásra. Onnan a tetőre, majd egyenesen kéményhez.

„Már megint szűkösen vagyunk," suttogja Bükköcske, és a világ forog a szeme előtt.

„Ha csak egy picinykét is megcsúszom, soha nem jutok ki élve ebből," morfondírozott Tölgyecske és a világ minden kásájáért sem pillantott volna le.

A mester éppen akkor kezdett el a kéményről mesélni, tanítgatni a malackákát, de mikor Bükköcske belesett a kürtőbe, csak suttogásra futotta erejéből.

„Szörnyen szörnyűséges, hiszen ez a legfeketébb lyuk a világon!"

Tölgyecske is kíváncsiskodni akart, de rosszul mozdult, lába megcsúszott – zsupsz, már szánkózik is lefelé a magasból.

„Jaj, nagy a baj!" rikoltja Bükköcske, és rémületében odaugrani is elfelejt, hogy legalább testvére farkincáját elkapja, még a kéményt sem éri el, és már ő is csúszik lefelé.

Hengergőzik a mélybe, a halálra készülődve, szemeit lehunyja, már a farkacskával sem törődik. Érzi, vége a tetőnek, már a levegőben repül, és mire a földre ér mindennek vége lesz. Bumm, fejecskéjében belül már hallja a csattanást, de e helyett valami puhára érkezik. Hinni sem akar szerencséjének, pofácskáját, fülecskéjét megsimítja, majd nagy bátran szemét is kinyitja.

Valami nagy sötétség vesz körül, gondolja magában.

„Biztosan meghaltam!" sóhajt fel Bükköcske. Ha élnék, akkor a mi világunkban lennék, hiszen ott világosság van. Itt feketeség van, tehát csak a túlvilágon lehetek."

Csak egy kicsit piheg és érzi, illatos, aranysárga rozs pereg ám a nyakába. Félre nem kotorta, hulljon a magocska, amennyi csak tud, mert az bizony finom lakomának ígérkezett. Ette a malacka, felfalta hát mindet. Akkor egyszer csak érzi, mintha zsákocskák lennének felette. Úgy volt, ahogy volt, bizony azok zsákoknak bizonyultak. A gazdaasszony zsák rozst adott kölcsön a szomszéd feleségének, amit éppen akkor öntöttek az egyik általvetőből a másikba, mikor Bükköcske lezuhant a tetőről. Amazok még csak egy keveset töltöttek át az üres zsákokba, melyet még nem kötöttek le. No, pont ebbe repült bele malackánk.

Bükköcske gyötrődött, veszkődött, míg végre meglelte a világ világosságát. Midőn hát megpillantotta, megint rosszul érezte magát, mert a házból már a harmadik nőszemély futott ki, aki mellesleg a gazdaasszony leányának bizonyult. Vizes volt a leányzó, mint a bőrig ázott egér, aki még ráadásul mintha a földön hempergett volna.

Ezen nincs mit csodálkozni, hiszen előzőleg még a szomszéddal beszélgettek. A leány késni nem akarván, sarkon fordult és munkája után sietett. A gyújtóst a kosárba dobálja, a kemence előtt glédába állítja, begyújtáshoz készülődik. Nyílik az ajtó, és huss, szörnyű lidérc vonul be a konyhába, szeme van, fülei hatalmasak, száját tátva, fogait villogtatva fújtat. Felugrott a leányzó lépett kettőt hátra, a vedret meg nem látta. Megbotlott ám abban, a vízbe bele pottyan, a csöbör tartalma szanaszéjjel loccsan. Meg sem törölközött, az ajtót kereste, repült, futott, ahogyan eddig soha még nem tette.

De hiszen a fogait mutogató szörny őutána siet! Nem Tölgyecske volt bizony őkelme, hanem valódi kísértet, akit még Bükköcske testvér sem ismert meg. Mikor a rettenetes lidérc megjelent az ajtóban, a malacka futásra vette a dolgot.

„Bükköcske testvér állj már meg!"

„Te volnál az, Tölgyecske?"

„De hiszen csak megismersz!”

„A hűséges testvéred volnék, de ha jobban nem néznék rád, bizony nem ismernélek meg!” mondta Bükköcske.

Kisvártatva már örvendeztek, ölelgették egymást, táncra is perdültek, szerencsés megmenekülésükön ujjongva derültek.

„A kéményseprésről egy szót sem” rikkantotta Tölgyecske.

„Egy betűt sem!” bizonygatta Bükköcske. Ha nem fogunk a kéményben mesterkedni, és még felidézni sem, az emlék akkor is megmarad: én fehér vagyok, te meg fekete.”

„Ez még nem a legrosszabb” bólintott Tölgyecske.

„Legalább mindketten megismerjük egymást. Mivel fekete vagyok, legalább tudom, hogy én vagyok én, nem pedig te!”

„Úgy van, ez szentigaz!” bölcs megállapítást tettél testvérem. Ettől fogva egy fekete és egy fehér malac bolyong majd a világban, és bárki is látja őket, bizonyosan nem hisz testvérkéknek minket.”

A csodálatos házról,
Amelyik szalad a világban,
Valamint arról,
Miként töltött Bükköcske és Tölgyecske,
A két hűséges testvér a Húsvétot

Ha hiszik, ha nem, pedig így volt, Tölgyecske és Bükköcske nem sajátította el a kéményseprő tudományt, inkább szégyenkeztek, hiszen még a kéménytől is megijedtek, azzal meg sem ismerkedtek.

Otthagyták a zenész mesterséget, ráadásul a cimbalom és a nagybőgő elmenekülésük után ottmaradt a faluban.

„Ugye mennyire szerencsétlenek vagyunk!" sóhajtották, és hosszan bolyongtak, amíg valami szépséges csoda nem ötlött a szemükbe.

Nézték, nézték az ablak és kémény nélküli házat.

„Mit gondolsz Bükköcske testvérem, mi az amott?"

„Ej, Tölgyecske testvér, én bizony messzire is jól látok, és nagyon úgy tűnik, amolyan malacól féleség. Ha üresnek bizonyul, jó lenne nekünk, hiszen elegünk van az emberek házaiból."

„Igazad van Bükköcske testvérem, tényleg elegünk lehet, de én félek egy kicsit ettől a malacháztól is, hiszen hatalmas és alul kerekei vannak, ugyanúgy, mint a kocsinak."

„Sose izgulj e miatt Tölgyecske testvér! Bölcsen kell viselkednünk ebben az idegen világban. Errefelé biztosan nagyobbak a malacok és az ő házikóik pedig másfélék!..."

A testvérkék már ott is álltak a csodálatos házikó mellett és beszóltak a nyitott ajtón:

„Ólam, ólam, mondd meg szépen, ki rejtezik a sötétben?

A kérdésre senki sem válaszolt, odabentről némaság fogadta őket. Beléptek hát, szalmát is leltek, mosolyogtak, nevettek, le is heveredtek, szemüket lehunyva elszenderedtek. Mennyit aludtak, mennyit, nem, ezt senki sem tudja, amíg Bükköcske meg nem rázza hűséges testvérkéjét.

„Ébredj testvér, bajban vagyunk!"

„Mi van, mi történt?"

„Szörnyen rémséges, elszaladt a házikónk, úgy inal, mintha elment volna az esze!"

Felugrik Tölgyecske, szemét kinyitja, a rémület rázza, hiszen úgy inal a malacól, hogy a házak, a fák sorban tűnnek el szemük elől.

„Kiugrunk testvér, ugorjunk nyomban!"

„Miként akarsz kiugrani, hiszen ezt nem tanultuk meg?"

Ha akartak, ha nem, kénytelenek voltak tovább vitetni magukat. Hej, messzire utaztak. A megvadult malacház, becsapta őket, hiszen nem volt más, mint közönséges vasúti kocsi. A szerelvényt az éjjel a vasutasok hozzákapcsolták a mozdonyhoz, és amíg a hűséges testvérkék aluszkáltak, a vonat a hetvenhetedik határba vitte őket. Nincs szó, amely leírhatná a malackák megkönnyebbülését, mikor a házikó végre megállt a legközelebbi állomáson.

„Ó Bükköcske testvérem, hát itt vagyunk!" rikkantotta Tölgyecske örömteli hangon.

„Persze hogy itt vagyunk, aztán gyorsan cihelődjünk, amíg a házikó újra el nem indul!"

Könnyű volt mindezt elhatároznia a két testvérkének, de a szomszédban egy hatalmas gőzmozdony állt, melynek kéményéből éppen akkor hatalmas gőzfelhő bodorodott az égbe, de akkora, hogy látni semmit sem lehetett. Malackáink azt hitték ez már a pokol, így rémületükben a házikó egyik szegletébe húzódtak be. Egy szempillantás múlva a malacól újra megindult. Vitte, vitte őket egy hatalmas udvarba, ahol aztán végre valahára megállt, de a hely voltaképpen gyárudvarnak bizonyult. Körülötte hatalmas épületek, tetejükről magas kémények nyújtóztak az égbe.

„Hol vagyunk, mint vagyunk, Bükköcske testvér?"

„Még nem sejtem, a szemem könnybe lábadt, de ha megtörlöm, tudni fogom."

„Rengeteg munkást látok az udvaron jönni-menni."

„Aztán szarvuk van-e?"

„Nincsen.”

„Farkacskát hordanak-e?”

„Nem.”

„No, akkor jó helyre jöttünk.”

„Jó hely, jó hely, de nekem valami facsarja az orrom, rossz szag van errefelé.”

„Úgy bizony. Bizonyosan nem járt erre még rendes malac. A szagot én is érzem, rögvest elájulok tőle.”

Nincs mit csodálkozni, ebben a gyárban illatos szappanokat és kölniket készítenek. Efféle holmikkal bizony a malacnépek nincsenek barátságban. Nem volt mit tenni, a kocsiból csak ki kellett mászni. Nem akarták malackáink, hogy valaki rájuk kiabáljon, ezért aztán valami foglalatosság után kellett nézniük. Nem messze tőlük, a legények valamiféle dobozkákát készítettek, így a hűséges testvérkék mellettük megálltak és egy marék szeget kezdtek kalapálni. Kíváncsiságuk azonban nem hagyta őket nyugton.

„Kedves emberek, aztán miféle házak ezek?”

„Hiszen ez gyár, talán nem látjátok?”

„Látjuk, de mit készítenek?”

A világ legkellemesebb illatú kölnijét.”

„Mi végre használnak az emberek ilyet?”

Bükköcske a testvéréhez fordult és a fülébe súgta:

„Ez ugye valami jó lesz nekünk is?”

Tölgyecske testvér derűsen bólint, de örömükben magukról megfeledkeztek és Bükköcske a kalapáccsal saját mancsát találta el. Sivítani kezdett, ez bizony inkább rossz volt, legények erre meg elzavarták őket.

Odébb megint munkát leltek: üvegeket kellett kimosniuk. Ez végre pompásra sikeredett. A dolgukat mindennap elvégezték és vidáman pancsikoltak utána a vízben. Kérdezgették egymást:

„Holnap van húsvét, vagy még várnunk kell egy kicsit?"

Vártak, várakoztak, míg végre eljött az ünnep. Akkor rendbe tették magukat, kabátjukra virágot tűztek és kölnivel a mancsukban locsolni indultak. Az első ház ajtaján rögvest be is kopogtak.

„Mondják meg nekünk, van-e leányuk, vagy nincs?"

„Van, bizony van, nem is egy, hanem három is!"

„Ha így van, gyorsan vendégeljenek meg minket, hiszen híres legények volnánk, akik a leányokat megöntözik."

A leányok mindenhol szeretik a locsolást, itt sem volt ez másként. A vendégfogadásra már készen voltak és bizony a hűséges testvérkék a paradicsomban érezték magukat. A kölnivel nem fukarkodtak, bőkezűen locsoltak, ittak, ettek, majd a vendégség végén felkerekedtek.

„Bárcsak három évig tartana a húsvét!" mondta Bükköcske, miután néhány házat meglátogattak.

„Valóban, bár így lenne," értett egyet Tölgyecske, „de nekünk már csak egy pillanatig lesz benne részünk."

„Miként lehetne vége a locsolkodásnak, hiszen még a delet sem harangozták el?"

„Vess egy pillantást a kölnisüvegre és nyomban megérted!"

Bükköcske odapillantott és látta, hogy az teljesen kifogyott.

„Hiba, bizony nagy hiba," bólintott „de a malacbölcsesség most is segítségünkre siet." Érdeklődni fogunk, amíg meg nem tudjuk, hol vehetnénk kölnit, mivel kár lenne kihagyni a vendégségeket."

Ahogy ott nézelődnek, a hátuk mögött egy somolygó emberre lesznek figyelmesek.

„Jó napi deli legények," elegyedik szóba a malackákkal, „hallom bajban vannak, de én örömmel sietnék az önök segítségére."

„Hiszen mi kölnit szeretnénk vásárolni."

„Van abból nekem elég.

„De mi igazán finom illatú kölnit szeretnénk!"

„Pont ilyennel rendelkezem! Feketével és egyúttal illatossal."

„Fekete színű kölni?" álmélkodtak a hűséges testvérkék.

„Ez bizony a legalkalmasabb, ilyen másutt nincs a világban."

A malackák tűnődtek, erősen tűnődtek, miképpen lehetséges fekete kölni, de ők amúgy is a maszatos és piszkos dolgokat jobban szerették, mint a tisztaságot.

„No, ha eddig is megvendégeltek minket, most majd kétszeresen is örvendeznek nekünk," gondolták magukban, miközben kiléptek a derék ember házából.

„Egy kicsit engem is locsolj meg abból, Bükköcske testvér, hadd lássam valóban olyan pompás-e a kölni."

A testvér öntött, aztán meg felugrott örömében, hiszen malacka ízlésének nagyon tetszettek a testvére orrán és fülecskéjén megjelent pöttyök.

„Dicsőség nekünk!" rikkantották és bekopogtak a legközelebbi ház ajtaján.

„Vannak-e leányaik, vagy netán nincsenek?"

„Csak egy van, de ő a legszebb a vidéken."

„Jó lesz, bizony jó, hisz mást meg sem locsolnánk."

Mi is történt valójában a megöntözést követően, nos ezt nem szükséges elmesélni, de az ma is igaz, hogy a legszebb leányzó tintafoltokat visel az orrocskáján, hiszen azt nem sikerült lemosnia.

A valódi igazság, hogy a hűséges testvérkék, Tölgyecske és Bükköcske sokáig vándoroltak a világban, kék foltokkal a hátukon, amit a legutolsó húsvéti vendégségben kaptak. Azóta már bizonyosan tudják, a fekete kölni nem igazán hasznos dolog.

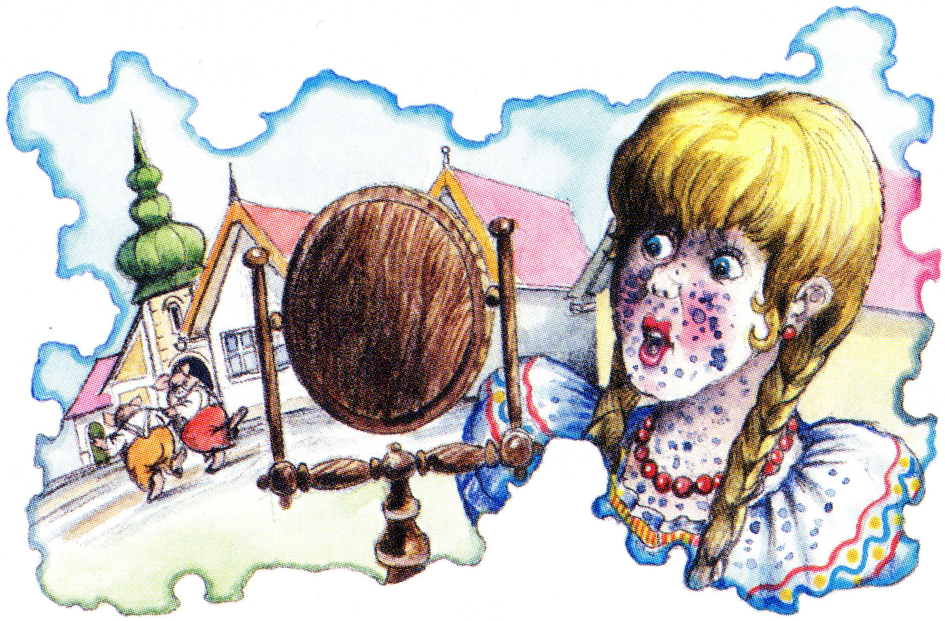

Az ostoba molnárról és a malacok háborújáról, Amelyet Tölgyecskének és Bükköcskének kellett volna vezetnie, De nem tették, A töltényeket inkább belakmározták

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy dombocska, alatta patakocska és mellette egy malom. A malomban éldegélt a gazdag molnár, lovakkal, ökrökkel, meg egy nagy kerttel rendelkezett. Se fia, se leánya, így aztán minden munkát maga volt kénytelen elvégezni. Szolgája lehetett volna annyi, amennyit csak akar, de fösvény lévén senki sem bírta nála a szolgálatot, még egy hétig se. Talán még saját fia sem lakhatott volna jól, abban a nagy gazdagságban. Ahogy elterjedt a hír a molnár vagyonáról, az emberek annak ostobaságát is megismerték. Tölgyecske és Bükköcske is tudomást szerzett emberünkről.

Tűnődtek, megbeszélték, hogy elmennek szolgálatra a molnárhoz.

A malackák emígyen tűnődtek:

„Mit gondolsz Bükköcske, bölcs testvérkém, kell-e ennünk, vagy sem?”

„Kell, persze, hogy kell, de ha a malomban lennénk, ott bizony nem kellene.”

„Valóban?”

„Úgy bizony, szentigaz!”

„A malomban mindenféle magocskák csak úgy ki-kiszóródnak, a bölcs malac már az illatuktól is jóllakhat.”

„Hát, ha így van, gyorsan tudakoljuk meg, melyik úton juthatunk el oda, hogy mielőbb a szolgálatban lehessünk.”

Mentek egy napot, mentek még egyet és harmadnapra már a molnárnál voltak.

„Molnár úr, messziről érkeztünk, hiszen hallottuk, pont ilyen mesterekre van szüksége, amilyenek mi volnánk," közölték a testvérkék a molnárral.

„Aztán mifélék volnátok?"

„Olyan csodálatos mesterek, akik a kanalat még csak látni sem kívánják, hiszen sohasem vagyunk éhesek."

A molnár rögvest talpra ugrott örömében, hiszen ilyen boszorkányos segédekről még csak álmodni sem mert. Rögtön felvette őket, tanácsot senkitől nem kért és feleségének is csak ebéd után mesélte el, miféle szerencse is érte.

„Munkásaim lesznek, enni nem esznek, a kanalat gyűlölik, az ételt ellökik."

„Ej, ilyen munkások nincsenek is a világon, nézd csak meg jobban őket, biztosan füllentenek!" tanácsolta a felesége.

A molnár a levest meg sem ette, sietett hát újdonsült emberei után leskelődni.

Figyeli, ellenőrzi őket, de semmit sem talál. A testvérkék hordják a zsákokat, a magot töltik beléjük, majd bekötik a zsák száját. Csak időnként vetnek egy-egy pillantást a gabonaszemekre, nem dohosodik-e. Fejüket be-bedugják a zsákba, így szimatolva, friss-e a búza.

A molnár tűnődik: Megyek, megmondom az asszonynak ezt a hihetetlen dolgot. Ilyen derék segítőket még soha sem láttam, akik minden zsákba bedugják a fejüket, rendesen beleszagolva, nem romlott-e a magocska. Nem tudta eleget dicsérni a malackákat sem este, sem reggel.

Csak felesége ingatta a fejét, hiszen nem tudta megérteni, mi ebben a csoda. „Munkások, munkások," gondolta magában, „zsákot hordanak, követ emelgetnek, kanalat mancsukba nem fognak, csak a magot szaglászgatják és mégis napról napra kövérebbek…"

Minden hiába, a molnár felesége sem jött rá, miként dézsmálják meg a gabonát hűséges testvérkék, csodálatos munkások a teli zsákokból.

Egy ízben a molnár segítőit elküldte krumplit ültetni. Kezükbe kapát és zsák burgonyát adott, majd kiadta a parancsot a malackáknak:

„Jól ültessétek el, hadd keljenek ki. A lyukba olyan krumplit ne tegyetek, amelyiken nincsen szemecske!"

A hűséges testvérkék fogták hát a kapát, vitték a krumplit, és bizony mondom nektek, örömmel mentek. Felgyűrték ingujjukat, kapáltak,

gödröcskéket készítettek, de mikor a burgonyát kellett volna elhelyezni, Bükköcske megszólalt:

„Mondd csak testvérem, te felismered a krumplin a szemeket?

Ó, elvégre Tölgyecske bizony mindent tudott a szemecskékről, hiszen süldőkorától gyakran evett krumplit, de mielőtt válaszolt volna, gyorsan meggondolta magát és végül csak ennyit mondott:

„Bizony nem ismerem fel, kedves testvérem Bükköcske, még sohasem hallottam effélékről."

„Hát én sem tudok erről semmit."

„Ha így van, nézd meg a kezemben lévő burgonyát, van e rajta szemecske, vagy nincsen?"

„Én semmit sem látok."

„Ha nem látod, hát nem látod, ezt a krumplit nem tehetem a gödröcskébe, hiszen a mester urunk megharagudna. Akkor inkább megeszem."

Rögvest fel is falta. Megevett egyet, megevett még egyet és testvére is így tett, mivel ízletesnek találtak a burgonyát. Rövidesen kiürült a zsák, de a földbe semmit el nem ültettek.

„Baj lesz testvér, nincs mit elültetnünk."

„Miképp lehetne baj, hiszen nem volt rajtuk szemecske?"

„Hiszen így van, csak arra nem emlékszem, mit parancsolt a molnár, együk-e meg ezekez a szemecske nélküli krumplikat, vagy hagyjuk a zsákban."

Ettől mindketten megrettentek. A legjobb lenne talán világgá szaladni, de sajnálták otthagyni a malmot, ahol a finom magocskákat kell töltögetni a zsákokba, melynek illatával a bölcs malac betelhet.

Tűnődtek, törték fejecskéjüket, végül kitaláltak, betakarják a kiásott gödröcskéket, mintha csak rendben elültették volna a burgonyát.

„Aztán arról hallottál-e Bükköcske testvérem, hogy az el nem ültetett krumpliszemek nem kelnek ki?"

„Bizony én ilyet még nem hallottam Tölgyecske testvérem!"

„Én sem és megtörténhet, hogy az el nem ültetett krumpli mégiscsak kikel."

„Az bizony megeshet!"

Malackáink megnyugodva tértek haza és a molnár meg is dicsérte őket, hiszen gyorsabban dolgoztak, mint, ahogy ő azt eltervezte. Még sajnálta is őket, mennyire elfáradtak a nehéz munkában, hiszen alighogy elültették a rengeteg krumplit, még csak nem is fújhatták ki magukat.

Mikor azonban a molnár a kertbe kezdett járogatni, kikelt-e a burgonya, minden addigi jóindulata köddé veszett. Egy sem bújik ki, csak a hiábavaló gaz ütötte fel fejét az ágyásokban.

„Mi történt, mi történt? Már legalább arasznyi magasaknak kellene lenniük, de még semmi sem látszik!"kezdett tűnődni és végül gereblyézni a molnár és aztán kiderült az igazság.

Azidőtájt Tölgyecske és Bükköcske már régen elfeledték a burgonyaültetést, még csak álmukban sem fordult elő, míg oda nem ront hozzájuk a dühös gazda, és rájuk nem parancsol, árulnák el, hová tették a krumplit.

„A krumplim, az enyém!...Zsáknyit adtam oda, és már ki kellett volna bújniuk, már lenne vagy húsz zsákra való, de semmim sem lesz!...Jaj nektek, ha káromat meg nem térítitek. Reggel indulok a városba barátocskáim, zsandárokat hozok magammal, átadlak nekik benneteket, ők majd leverik rajtatok a káromat!..."

Tölgyecske kimereszti szemét, Bükköcske maga elé sandít, balra, majd jobbra, merre is osonhatnának el. A zsandárokat kár lenne megvárnunk, inkább szedjük nyakunkba a lábunk, és futva távozzunk a malomból, ahol csak úgy öntözgetik a jó magocskákat, melyek finom illatot árasztanak.

Igen ám, de a molnár megragadta őket, húzta, vonta a két testvért és egy üres ólba zárta be a malackákat, ahonnan nem volt menekvés.

„Már megint kutyaszorítóban vagyunk!" nyögött fel Bükköcske.

„Az már szentigaz, az emberek között mindig bajba kerülünk!" sóhajtotta Tölgyecske.

„Segítsünk hát magunkon! Az ólat szétdönteni már otthon megtanultuk, itt sem lesz ez nehéz munka. Megvárjuk a sötétséget, elinalunk, és a molnár még a farkincánkat sem látja többé!"

Már mosolyogni kezdtek volna tervükön, mikor a szomszéd ólból valamiképpen ismerős hangot hallottak. Kiles a résen Tölgyecske, a másik házikóba és a csodálkozástól még a szó is bennreked szájában.

„Aztán mi rosszat látsz, Tölgyecske testvér?"

„Csak kukucskálj ki és megláthatod, a kegyetlen molnár mennyi bátyácskánkat és húgocskánkat tart fogságban!"

Nézik, nézik, fürkészik eleget, de még megszámolni sem tudják, a szomszédos ólban mennyi malacka sínylődik.

„Mi végből vagytok ennyien, húgocskáim, bátyuskáim?"

„A rosszra várunk," felelték amazok.

„Aztán miféle rosszra?"

„Kicsit hizlalnak még, majd a piacra visznek, a mészáros megvásárol minket és utána mi lesz, no ezt könnyen kitalálhatjátok!"

Szörnyülködtek a hűséges testvérkék, Tölgyecske és Bükköcske, és azt sajnálták, miért nem gondoltak húgocskáikra, bátyuskáikra.

„Az emberek szörnyűségesek! A malackákat elpusztítják, nem is törődnek velük, eladják őket a mészárosnak. Ekkora igazságtalanságot a világ még nem látott!" szónokolta Tölgyecske.

„Valamit tennünk kell!"

„Háborúba kezdünk az emberek ellen, és utána merészeljen bárki is a szemünkbe nézni!"

„Háborút, háborút!"

„Mi ketten már megokosodtunk, a többieknek megtanítjuk, miként fizessenek meg az embereknek."

Mikor bealkonyodott Tölgyecske és Bükköcske, a két testvér, kiengedte a szomszédokat is, aztán házról, házra járva a többi malackát is. Közben mondogatta nekik:

„Keljetek fel testvérek, tartsatok velünk, malacháborúba kezdünk, melyre fel kell készülnünk. Kivonulunk a faluból a rétre, ott bölcsen tanácskozunk, miként nyerhetjük meg a csatát."

Bizony a világ még nem látott olyat, ami ezen az éjjelen megesett. A csülkök dobogásától az emberek haja az égnek meredt és mikor találkoztak egymással, senki sem kívánt jó reggelt a másiknak, hanem egyformán kezdték a beszédet:

„Kár esett meg mivelünk, az éjjel eltűntek a malacok.

„Tőlünk is, tőlünk is!" hangzott fel mindenhonnan.

„Mintha a föld nyelte volna el őket, mind kivesztek a faluból."

„Bizony kivesztek!" szólalt meg az egyik most érkezett ember. „Kivesztek, vagy sem, de mind ott vannak a falu mögötti réten. Arra ne menjetek, én is a puszta életemért futottam, bár a malacok nem ismertek

fel. Ott vannak, ott bizony, de ezen az éjszakán megtanultak két lábon járni. Talán már értelmesebbek és hatalmasabbak is minálunk."

Aki csak e szavakat hallotta, mind felkiáltott és eliramodott a kertje végébe, de az igazság igazságnak bizonyult, a malacok valóban két lábon jártak, keltek, tanácskoztak. Szempillantásnyi idő múlva már mindenki tudott a malacok háborújáról, hiszen azok többet gyötörni, rettegésben tartani nem hagyják magukat.

„Baj van, nagy a baj," rémisztgették egymást a népek, „a malacok többé szóba nem állnak velünk!"

„Nagy a veszedelem!" jövendölte valaki.

Ebben a szörnyűséges helyzetben egyszer csak megszólal a falu bolondjának tartott legényke:

„Ha én lennék a falu jegyzője és kapnék egy szekér kukoricát, én bíz megnyerném a malacháborút!"

Ki hallgatna erre, az ütődöttre?"

Mivel azonban bajban voltak és bölcsebbet senki sem ötlött ki, végül elfogadták az ostoba tanácsát, amely talán megoldást jelenthetne számukra.

Nos, hiszi, aki hiszi, bajukban hát megválasztották jegyzőnek, és egy szekérderéknyi kukoricát is adtak neki. Aztán megdöbbenve látják ám, hogy a bolond egyenesen a malacok táborába szekerezik.

De hiszen mi döntöttünk emígyen! Az ostobát meghallgattuk, de rajtunk ugyan ő nem segíthet, inkább neki lesz rossz vége!"

Bizony, a malacok a bolondot körbefogták, szigorúan rá is rivalltak:

„Mit akarsz tőlünk, te emberi teremtmény?"

„Jót cselekszem veletek! Hallottam a készülő háborúról és gondoltam ehhez töltény is kell, hoztam hát elegendőt.”

A malacoknak fogalmuk sem volt a töltényekről, azt sem tudták mi fán terem, odatömörültek hát a szekér köré. Hiába kiabáltak a bölcs testvérkék, Tölgyecske és Bükköcske, hogy ne elegyedjenek szóba az emberekkel, társaik rájuk sem hederítettek. Röf, röf, röfögtek amazok és mindnyájan az általuk ismeretlen töltényre vártak.

A bolond csak beszélt, ahogy csak tudott, lassan megfordította a szekerét a falu irányába, aztán kikötötte a zsákok száját és kezdte kiszórni a kukoricát. Erre lett ám hadd el hadd! A malackák egymást nyomták, tülekedtek, furakodtak, szekér mögött tolakodtak. Felfedezni nem fedeztek, lassan a faluba mentek. Aztán gyorsan véget ért a malacháború. Itt egy legény ugrott elő, ott egy asszony, elkapták a mit sem sejtő malacok lábát, megkötötték, és vesszővel hajtották az ólakba őket.

„Ez az enyém, ez a miénk!” beszélgetnek, örvendeznek, dicsérik a bolond okosságát.

Így aztán mind elfogták őket, még a bölcs testvérkéket is, hiszen őket is megszédítette a kukorica. Az utolsó pillanatban azonban Tölgyecske és Bükköcske két lábra állt és így megmenekültek, elvégre az emberek közéjük valónak hitték őket.

Tovább vándoroltak, a háborún sopánkodtak, malactestvéreiken szomorkodtak: végtére is a jövőjüket azok egy marék kukoricáért eladták.

„Soha többet nem sietünk a segítségükre!” erősítette meg Bükköcske.

„Soha, soha, hiszen mi is rosszul járhattuk volna!”

Vándoroltak, mentek, emléken merengtek, oda az igazság, győzött a hamisság, malacok az ólban kukoricát esznek, velük az emberek csak gonoszat tesznek.

Miként vándoroltak az öreg Zakariással, A hűséges testvérek, Amíg a legjobb helyre nem jutottak

Ahol volt, ott volt, és ha elárulnám Önöknek, merre is történt, bizonyára már a helyre sem emlékeznének, de volt egyszer egy gazda, meg a felesége, se nem gazdagok, se nem vidámak, de igen derék emberek. Dolgoztak nappal, üldögéltek este, a tűzhely mellett így keseregve:

„Volt nekünk, volt nekünk két szép malackánk, Tölgyecske és Bükköcske. Ólat nekik építettük, maggal őket megetettük, mire ők már nagyok lettek, malackáink messze mentek. Szegények voltunk ez idáig, de sanyarú sorsunk még keservesebb lett!..”

Így siránkoztak az egyik nap, szomorkodtak másnap, és szomszédaik minden szavukat hallották. Amazok elmesélték ismerőseiknek a malackák esetét, míg az egyik falubeliek a másik faluban lakóknak elmondták, ők megint csak továbbadták és kisvártatva már az egész világ tudott Tölgyecskéről és Bükköcskéről. Meghallotta a szomorú mesét az öreg Zakariás is. Zakariás szegény ember volt, aki sajnálatot érzett a nélkülözők iránt, eltökélte hát, a malackákat megleli, még ha azok a másvilágon is vannak.

Otthon nem üldögélek, inkább a világban élek, majd csak lesz valahogy,” gondolta magában. Köszörűs mesterséget tanult, vándorolt hát az egyik faluból a másikba, országból országba, oda, ahol az emberek életlen késekkel, rossz ollóval, tönkrement esernyővel rendelkeztek.

Zakariás már sok esztendőt számlált és hogy ne feledkezzen el a malackákról, útja közben hangos szóval kiáltozott:

„Tölgyecske, Bükköcske, nem vagytok még az enyémek, de azok lesztek!" Ha már velem lesztek, ünnepséget rendezek én nektek, mély asztalhoz ültetlek benneteket, amely három rőfnél bizonyosan hosszabb lesz!"

Egy ízben ott eresztette ki a hangját, ahol éppen Tölgyecske és Bükköcske szundikált. Az út menti árokban szendergő malackák Zakariás hangjára legédesebb álmukról riadtak fel. Hallják a mester kiáltozását, szemüket törölgetik, és nem győznek csodálkozni, ki ismerheti őket ebben az idegen világban.

„Hallgass csak ide Bükköcske testvérem, olyan híresek lennénk, hogy már itt Amerikában is tudnak rólunk!"

„Ejha Tölgyecske testvérem, talán már Amerikában lennénk?"

„Az már szentigaz."

„De hiszen nem mentünk át a tengeren, sőt még csak nem is láttuk!"

„Nem láttuk? Ó, egy kicsit butuska vagy Bükköcske testvérem, hiszen tegnap sokáig kerülgettük azt a pocsolyát, amely olyan nagynak bizonyult, hogy nem lehetett más, mint a tenger!"

„Bizony, bizony, de én azt a tócsát már elfeledtem, de már látom, és el nem felejtem, csak a fejem emelem, lássam, ki az, aki minket hív.

Mikor mindketten kidugták fejecskéjüket az árokból, Zakariás éppen akkor rikkantotta ismét:

„Tölgyecske, Bükköcske, nem vagytok még az enyémek, de azok lesztek!" Ha már velem lesztek, ünnepséget rendezek nektek, a mély asztalhoz ültetlek benneteket, olyan rőfös kesztyűt készítek, amely három rőfnél bizonyosan hosszabb lesz!"

„Mondd csak Tölgyecske testvérem, mit látsz, mit hallasz?"

„Kereket látok másik keréken forogni, embert, aki mögötte áll és ünnepséget ígér nekünk, ami azt jelenti, megvendégel, szép ruhába öltöztet minket."

„Akkor talán megállítjuk, vendégségét elfogadjuk, mert nekem már pocakomban, farkaséhség gyötör nyomban."

„Állj csak meg egy kicsit, hiszen akár füllenthetett is, az óvatosság meg nem árt."

Végül felálltak, Zakariás után szaladtak, barátságot is fogadtak.

„Jó emberek volnánk, a világot járnánk, mesterséget keresnénk, taníttatást szeretnénk."

Zakariás azon nyomban, nagy csodálkozása közepette elfeledkezett Tölgyecskéről és Bükköcskéről. Már ötven esztendeje járta a világot, de még soha, senki nem ajánlkozott segédnek, így aztán gondolkodóba esett, talán ezek a csodás úrfik csak kigúnyolják, vagy tényleg komolyan gondolják.

„Hiszen erről gyorsan meggyőződhetem!" morfondírozott az öreg és szemével végigmérte a malackákat.

„Nos, ha meg akarjátok tanulni a legjobb mesterséget, és bizony örömmel nyújtok segítséget, de azt tudnom kell, rátermettek volnátok-e, vagy sem. Itt a taligám a köszörűvel, aki tolni képes, abból lesz a jó iparos, amelyiktek pedig az esernyőket cipeli, nos az sem közönséges tanonc!"

Hallották a testvérkék a szavakat, felugrottak, és mindketten a talicskát akarták megfogni, de ketten nem tudták, így végül a köszörű Bükköcskének maradt, az esernyőket pedig Tölgyecskének kellett cipelnie. Zakariás mindezt látva, jóízűen elmosolyodott. Nevettek a testvérkék is, de kisvártatva Bükköcske már nem bírta a nehéz talicskát tolni. Csak úgy tántorgott, fujtatott a nagy erőfeszítéstől. Végül emígyen szólalt meg:

„Hajolj csak közelebb Tölgyecske testvér, mondanék valami barátit neked."

„Hát csak beszélj, aztán mit szeretnél?" ugrott közelebb Tölgyecske.

„Azt mondanám neked, hogy nem is olyan régen, nem viselkedtem valami szépen veled, amit nagyon is szégyellek. Mikor beálltunk a szolgálatba, előtted szaladtam a köszörűhöz, és nem akartam azt a kezemből kiengedni. Szívem azóta már felengedett, és örömmel átadom a talicskát, még ha nem is leszek olyan jó iparos, mint te." Így alakoskodott, csakhogy Tölgyecske testvér látta, mi is van az ajánlat mögött, így aztán nem állt rá a cserére és inkább a könnyű esernyőket vitte. Így mentek a legközelebbi faluig, ahol aztán olyan munka várt rájuk, amiről még csak nem is álmodtak.

Tölgyecske az öreg esernyőket javítgatta, Bükköcske testvér pedig a késeket élezte. Úgy megélezte, hogy azok maguktól vágták a szalonnát. Zakariás mester megdicsérte a malackákát, ők csak dolgoztak és dolgoztak estig. A legrosszabb az volt, hogy csak egy darab kenyérkét kaptak enni, ami oly kevés, mint kutyának a legyecske.

„Nem adhatok többet, mert nekem sincsen," magyarázkodott az öreg Zakariás, és a testvérkék arról kezdtek titokban beszélgetni, okos malac ilyen szolgálatot sokáig nem visel el. Úgy gondolták, a legjobb lenne éjjel otthagyni ezt a mesterséget.

„Másfelől meg," súgta Tölgyecske, „még azt sem tudtuk meg, miként akar a mester minket a mély asztalhoz ültetni, ha egyszer megtalál."

Ez már szentigaz," felelte Bükköcske, maradjunk még legalább egy napot."

Így maradtak másnap is a tanodában. Furdalta őket a kíváncsiság, de napközben nem volt lehetőségük a mester faggatni. Este sem akaródzott az öreg Zakariásnak beszélgetni, így csak odaadta nekik a kenyérhéjat, és foghegyről odavetette:

„Nézzétek csak meg a vályút, nos az valójában a mély asztal, az dukál a malacnemzetségnek."

„Ahogy kiejtette a szavakat a száján, rögvest el is aludt. Az éhes testvérkék, ahogy csak meghallották a vályút emlegetni, rögtön a nyáluk kezdett folyni. A kedves emlékektől mindjárt megjött a kedvük a munkához. Megbeszélték, még egy napot maradnak, megismerik legalább a rőfös kesztyűt, és ha az ugyanolyan jó dolog, mint az etető, bevallják Zakariásnak, és őt mindhalálig el nem hagyják.

Az már csak igaz, várniuk kellett estig, amíg a mester hajlandó volt egy kis beszélgetésre.

„Tényleg kíváncsiak vagytok a rőfös kesztyűre?" kérdezte az öreg, elvégre ma nem volt olyan álmos, mint előző este. Tanítványai egyre ügyesebbnek bizonyultak, így neki is kevesebb munkája volt, így aztán nem is fáradt el annyira.

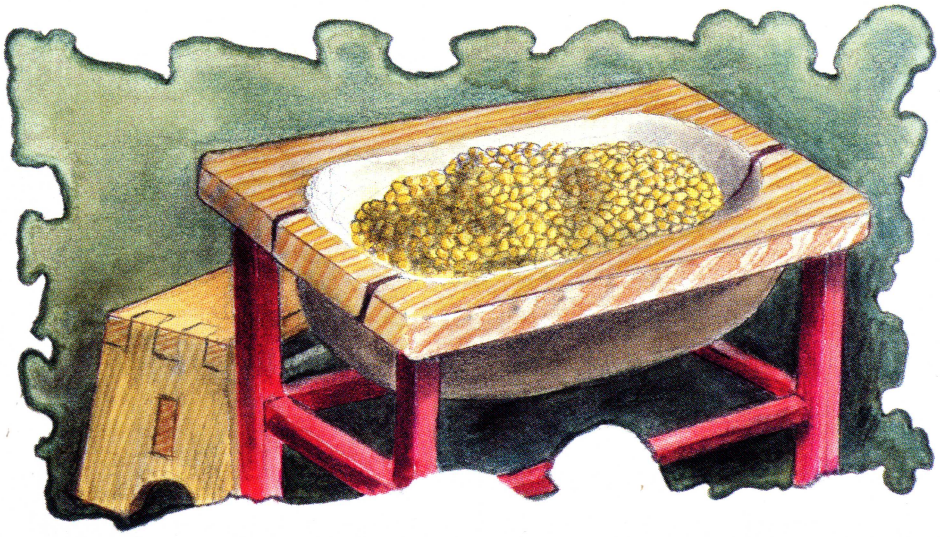

„Már hogyne szeretnénk tudni," felelték bátran a hűséges testvérkék, Tölgyecske és Bükköcske.

„No, ha akarjátok, csak jól aludjátok ki magatokat, reggel időben keljetek fel, és jól figyeljetek. Holnap vásár lesz a faluban, eljönnek a népek, sok állatot hoznak magukkal, akiken rőfös kesztyű lesz, a lábukon, vagy a torkukon."

Hallgatták a hűséges testvérkék mindezt, szemüket kimeresztették, azt le nem csukták volna semmi pénzért. Bár még alig kezdett hajnalodni, de ők már fel is keltek. Az emberek kezdtek csődülni a piacra, jószágot is hoztak magukkal eleget, de testvérkéknek nem volt idejük nézelődni, annyi munkájuk akadt. Amikor végre aztán körbeleshettek, abban sem volt köszönet, hiszen az állatokon csak láncot, kötelet láthattak, és könnyen elképzelhették, miféle kesztyűt is kapnának az öreg Zakariástól.

„Ej, nem hozzuk a mester tudomására tapasztalatainkat, mert jól helybenhagyna minket," beszélgettek délben a testvérkék. „Még az éjfélt sem várjuk meg, és reggelre hetedhét határon túl leszünk."

Csakhogy munkájuk elhúzódott, számos piacozót kellett kiszolgálniuk, sok borotvát megéleztek, így estig kellett maradniuk. Mire lement a napocska, annyira elfáradtak, nem csoda hát, rögvest álomra szenderültek. Még a kenyérhéjat sem várták meg, a testvérkék már aluszkáltak is. Igen ám, Zakariás mester éberen figyelt ezen a vásározó napon, így észrevette, miként sugdolóznak kis barátaink és könnyen elképzelte, miről is folyhat a szó közöttük. Mivel nem akarta elveszteni a segédeit, akiket életében először okíthatott, este, mikor Tölgyecskét és Bükköcskét elnyomta a buzgóság, kötőféket vett elő és lábacskáikat megkötötte.

Bizony könnyű volt másnap tanoncait felkeltenie, hiszen nem kellett tartania a testvérkék szökésétől.

Szomorkodott Tölgyecske, pityergett Bükköcske, de az élet nem állt meg. Élezniük tovább kellett, egyebet már nem tehettek. Az egyik faluból, mikor már minden szerszámot kiköszörültek, minden esernyőt megjavítottak, átmentek a következő településre, majd megint csak tovább. Annyi helyen voltak, hogy talán a számát sem tudták. Szégyenükben a házakat sem lesték, embereket sem figyelték, segítséget nem kaphattak, szomorúan így baktattak.

Egyszer azonban egy asszonyság áll meg az öreg Zakariás mellett és illően köszönti a mestert.

„Isten hozta minálunk, rég nem járt már mifelénk. Nem hallott a világban semmit a malackákról, Tölgyecskéről és Bükköcskéről?"

„Bizony semmi hírem sincsen," felelte a mester, „a világ róluk nem tud, talán már meg is haltak."

„Ne mondjon ilyet, kedves mester, mert ettől nagyon elszomorodnék," hangzott fel ismét a női hang és a hűséges testvérkék egyszerre ugrottak talpra. Ismerősen hangzott minden, ezért az asszonyra kezdtek tekintgetni, és rögvest felismerték gazdájukat, aki elől valamikor a világba szöktek.

„Végünk van Bükköcske testvér!"

„Ütött halálunk órája, Tölgyecske testvér!" suttogtak a malackák, és odébb húzódtak a köszörűtől. Ha gazdaasszonyunk észrevesz, rögtön felismer minket, és még egyszer nem menekülünk meg a mészárostól. Összebújtak, fülüket leeresztették, szemüket behunyták, így hallgatóztak a talicska mögött.

„Tudja az egész világ, mennyire tetszett szeretni a malackákat," mondta Zakariás mester.

„Tudja bizony, hisz ilyen jószágok a világon eddig sem voltak és ezután sem lesznek!"

„Már ne búslakodjon, kedves gazdaasszony, malackákból sem lesz jóféle szalonna.

„Bánom is és a szalonnát," sóhajtott fel az asszony, „azt, bizony cseppet sem sajnálom. A malackákat úgy szerettem, és mióta nincsenek, szomorú lett a világ. Még élni sem akaródzik nélkülük. Ha lenne ily csoda, s visszakapnám őket, tudnám a teendőt, sok-sok finom maggal tölteném a bendőt. Hej, jó soruk lenne, amíg én csak élnék, velük nevetgélnék.

Tölgyecske s Bükköcske mindezt meghallva, íziben talpra ugrottak, a köszörűt nagy igyekezetükben fel is lökték, és egyszerre kiáltották:

„Drága, jó asszonyunk, hiszen mi itt vagyunk! Mészárostól féltünk, ezért le is léptünk! Ha jó lesz a sorunk, csak tenálad lakunk!”

Ruháikat ledobták magukról, négy lábra ereszkedtek, farkincát is lengettek, hozzá vidáman röfögtek. Gazdaasszony összecsapta tenyerét, megismerte a két megtermett röfikét. Mosolygott a derék asszony, és azonnal meg is cirógatta az elveszettnek hitt malackákat. Zakariásnak illően megköszönte, örömét kifejezte, majd együtt nagy vidáman mentek haza. Otthon a gazda alig ismert rá feleségére.

Mit ígértek megtartották, malackáik jól lakatták, rosszat nekik sosem tettek, és mivel Tölgyecske és Bükköcske megtanultak emberi módon élni, a malackák attól fogva mindig a házikóban vacsoráztak. A nyakukba masnit kaptak, az asztalnál jól lakhattak, és mikor a népek látogatóba mentek hozzájuk, a hűséges testvérkék utikalandjaikról meséltek nekik. Bizony, ma is mesélnek.

Tartalomjegyzék

Tölgyecske és Bükköcske, a hűséges testvérek és jó barátok,
Akiknek meg kellett volna halniuk, de túlélték,
Hiszen fakalapot szereztek 2

Az erdészet nehéz mesterség
Bárkitudja néni derék asszonyság,
De a csodálatos ágy valójában rettenetes 7

A szabászat jó mesterség,
A villamos a legjobb dolog,
A kertben Tölgyecske és Bükköcske a paradicsomban érzi magát,
Persze, ha nem lenne rendőr a világban 12

A börtön vidám kísértete,
A világ legvidámabb esküvője,
Melyen a hűséges testvérek játszottak, szórakoztak,
Pénzt is próbáltak keresni,
De nem kaptak semmit, mert a kémény ledőlt 18

Úton a kéményből,
Úton a tetőről,
Miképpen lett a fehér testvérkéből fekete 23

A csodálatos házról,
Amelyik szalad a világban,
Valamint arról, miként töltött Bükköcske és Tölgyecske,
A két hűséges testvér a Húsvétot 28

Az ostoba molnárról és a malacok háborújáról,
Amelyet Tölgyecskének és Bükköcskének kellett volna vezetnie,
De nem tették,
A töltényeket inkább belakmározták 33

Miként vándoroltak az öreg Zakariással,
A hűséges testvérek,
Amíg a legjobb helyre nem jutottak 40